Beeldkwaliteitsplan Zandenburg Zuid

TUIN- EN LANDSCHAPSARCHITECTEN

030 26 44 333 | WWW.COPIJN.NL

Copijn

GROENBEHEERPLAN ESSESTEIJN

LEIDSCHENDAM - VOORBURG

PROJECT

Groenbeheerplan Essesteijn

Leidschendam-Voorburg

PROJECTNUMMER

19.T0652

DATUM

12 november 2020

TEAM

Jeannette Schreurs - Landschapsarchitect

Martien van Diest - Specialist

OPDRACHTGEVER

Gemeente Leidschendam-Voorburg

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING		**3**
1.	**INLEIDING**	**5**
1.1	aanleiding	5
1.2	doel van het wijkgroenbeheerplan	5
1.3	leeswijzer	5
2.	**CONTEXT**	**7**
2.1	historische ontwikkeling	7
2.2	stedenbouwkundige structuur	9
2.3	beleidskader	13
2.4	Groenstructuurplan "Buitengewoon Groen"	14
2.5	Groenstructuur Essesteijn nader bepaald	17
3.	**KNELPUNTEN EN OPLOSSINGEN**	**21**
3.1	bomen	23
3.2	natuurlijk groen	25
3.3	recreatief groen	27
3.4	siergroen	29
4.	**STREEFBEELDEN**	**31**
4.1	Inleiding	31
4.2	Streefbeelden per beheergroep	31
4.3	Molenbiotooop De Vlieger	31
5.	**MAATREGELEN**	**37**
6.	**FINANCIELE ANALYSE**	**41**
7.	**BRONNEN**	**43**

SAMENVATTING

De gemeente Leidschendam-Voorburg stelt jaarlijks voor één of meer wijken een groenbeheerplan op met als achtergrond de beleidsmatige keuze om de gemeente als groene kern nog nadrukkelijker op de kaart te zetten. Dit jaar is de wijk Essesteijn aan de beurt.

Het groenbeheerplan moet een praktisch en breed gedragen document worden dat het beheer de komende tien jaar richting geeft. Het plan dient tevens als communicatiemiddel naar bestuur en bewoners. Omdat met name de afdeling Stadsbeheer het beheerplan gaat gebruiken moet het beheerplan visie en beleid vertalen naar concrete streefbeelden en beheermaatregelen vergezeld van een begroting van renovatie en beheerkosten.

De gemeente is al erg ver met het formuleren van beleid voor groen in de verschillende wijken. Met name het groenstructuurplan ''Buitengewoon Groen'' (2009) en de structuurvisie (herijking 2012) scheppen een sterk kader.

De wijk Essesteijn heeft een zeer groen karakter met veel water en is hoofdzakelijk naar binnen gekeerd. Er is nauwelijks een herkenbare structuur in wegen en groen binnen de vier kwadranten. Een buitenstaander verdwaalt snel. Toch heeft elk van de vier wijkdelen een eigen karakteristiek en ambitie, die middels beheer versterkt kunnen worden. Ook moet het kenmerkende samenspel tussen de verschillende lagen van de beplanting weer beter tot zijn recht komen.

De belangrijkste structuurdragers in het groen zijn de bomen. In de Bomennota 2012 is voor deze beheergroep expliciet beschreven waar het accent in beheer moet liggen. Dit sluit naadloos aan bij het versterken van de hoofdstructuren die eerder werden benoemd in de analyse. Op wijkniveau is het streven om differentiatie tussen de wijken te versterken en elke wijk een eigen identiteit te geven.

Om een beheerplan te maken dat overeenkomt met de feitelijke situatie buiten en dat aansluit bij de wensen van gemeente en bewoners is er een aantal stappen doorlopen. Zo heeft een uitgebreide veldinventarisatie (deels gezamenlijk met de gemeente) geleid tot een aangepaste plattegrond met beheereenheden. Een bewonersavond en reacties op de projectsite maakte input vanuit bewoners mogelijk.

De meest concrete start van het feitelijke beheer start in hoofdstuk vier met het bepalen van streefbeelden per beheergroep. Er wordt in woord en beeld duidelijk gemaakt welke eisen er aan het beheer worden gesteld en hoe de beplanting zich moet ontwikkelen. Door dit te laten corresponderen met de beheergroepen in de buurten en wijken geeft dit houvast en inzicht bij het dagelijks beheer. Wanneer je weet wat de streefbeelden zijn dan kan er ook bepaald worden wat er nodig is om daar te komen. Soms kan dat door het simpelweg uitvoeren van lopend beheer, soms moet er gerenoveerd worden. Binnen het beheerplan zijn kansen en knelpunten gegeven per beheergroep of plek, gevolgd door een beschrijving van maatregelen om de knelpunten op te lossen. Wat in het algemeen opvalt, is dat het beheer op hoofdlijnen op orde is. Desondanks zijn er wel klachten over het onderhoud en als gevolg van schaduwoverlast. De vakken met heestervakken 'koken over'. Dit bezorgt bewoners overlast in gebruik en beeld en voor de gemeente voor een hogere beheerintensiteit dan gewenst. Kleine groenvakken zijn vaak van mindere kwaliteit en bieden gezien het vele openbare groen en de tuinen weinig toegevoegde waarde. Ingezet wordt op het versterken van de identiteit van de verschillende kwadranten.

Tot slot worden de verschillende ingrepen in een begroting samengevat en word beschreven wat de gevolgen van de nieuwe situatie voor het beheer zijn. Per saldo is er voor renovatie een budget nodig van ca. 800.000,- en zal het lopende beheer in kosten niet noemenswaardig toenemen per jaar.

Wijk Essesteijn met werkgrens

1. INLEIDING

1.1 AANLEIDING

De gemeente Leidschendam-Voorburg is een aantal jaren geleden begonnen om voor elke wijk een wijkgroenbeheerplan op te stellen. Jaarlijks worden één of meer wijken aangewezen die in dat jaar worden uitgewerkt en vastgesteld. Dit jaar is de wijk Essesteijn aan de beurt.
Directe aanleiding voor de beheerplannen is de beleidsmatige keuze om de gemeente als groene kern nog nadrukkelijker op de kaart te zetten de komende jaren. Het groenstructuurplan ''Buitengewoon Groen" (2009) en de structuurvisie ''Ruimte voor wensen" (2012) scheppen de kaders voor de ontwikkeling van het groen en het beheer dat daarbij hoort.

1.2 DOEL VAN HET WIJKGROENBEHEERPLAN

Het beheerplan heeft primair twee doelen: een praktisch en breed gedragen document om het beheer de komende tien jaar vorm te geven. Daarnaast dient het plan als communicatiemiddel naar bewoners en het bestuur van de gemeente.

Praktisch beheerplan

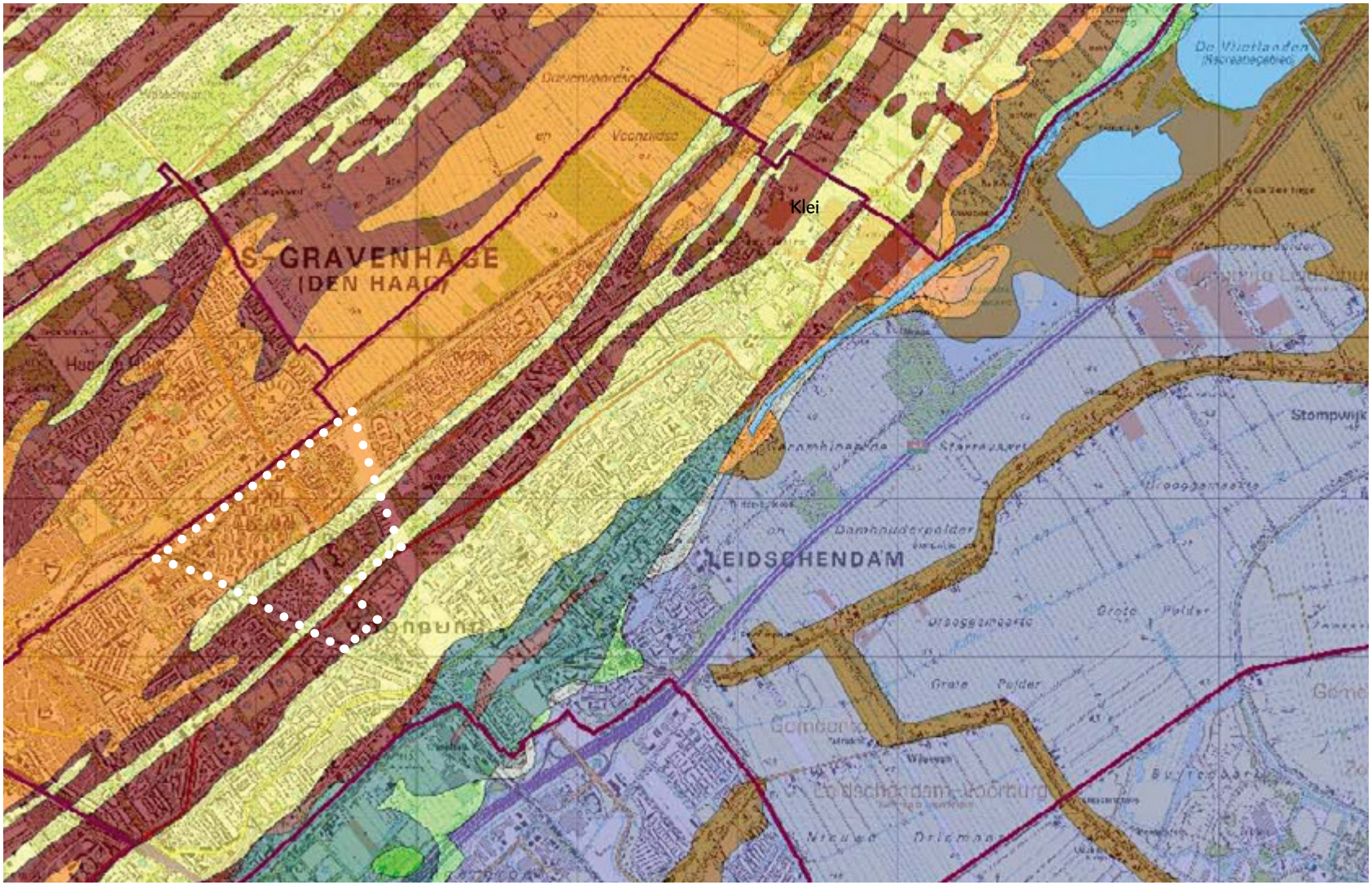
Het beheerplan is opgebouwd uit een inventarisatie van bestaande waarden van het groen en een analyse van het groen binnen de context van de wijk en het vigerende beleid. Uit deze analyse volgen een aantal streefbeelden voor de verschillende beheergroepen in de wijk die houvast geven bij de beoordeling van het groen en bij de dagelijkse praktijk van het onderhoud. In het beheerplan worden vervolgens kansen en knelpunten benoemd die aanwezig zijn in de huidige groenstructuur. Een overzicht van maatregelen die nodig zijn om het huidige groen om te vormen naar de gewenste streefbeelden vormt een solide basis voor de begroting en planning van het beheer de komende jaren.

Communicatiemiddel

Belangrijk vertrekpunt voor de gemeente is dat de bewoners betrokken worden bij de planvorming. Zij zijn immers de belangrijkste gebruikers van hun groene leefomgeving. Via een informatie avond en de projectwebsite kunnen bewoners actief hun mening geven en suggesties doen voor het plan. Zo wordt het plan samen met bewoners gemaakt en vormt het na afronding een naslagwerk waarin bewoners kunnen zien wat ze kunnen verwachten van het beheer. Het bestuur kan hetzelfde document gebruiken om budgetten vast te stellen en het kan de ontwikkeling van het groen in de wijk actief volgen en beoordelen.

1.3 LEESWIJZER

Voor de verankering in het vigerend beleid wordt in hoofdstuk 2 uitgebreid ingegaan op de stedenbouwkundige en historische context en het huidige beleidskader. Vooral het groenstructuurplan voor de gehele gemeente en de kwalitatieve vertaling hiervan voor de wijk Essesteijn wordt specifiek benoemd. Vervolgens worden de specifieke streefbeelden van alle groene elementen beschreven die in de wijk voorkomen, met een korte toelichting.
In hoofdstuk 5 wordt een aantal plekken in de wijk omschreven die niet voldoen aan de kwalitatieve eisen van het beheer. Per locatie worden de knelpunten omschreven en de noodzakelijke maatregelen geschetst. De te nemen maatregelen zijn samengevat in een overzicht.
Afgesloten wordt met een financiële analyse waarin een beeld wordt gegeven van de (verandering in) onderhoudskosten en de verwachtte kosten van de renovatie van de plantvakken.

Geomorfologische kaart Leidschendam-Voorburg met werkgrens Essesteijn

2. CONTEXT

2.1 HISTORISCHE ONTWIKKELING

De wijk Essesteijn van Leidschendam –Voorburg is gelegen in een gebied dat ontstaan is ruim 4000 jaar geleden, waarin de kustlijn zich stapsgewijs verplaatste in westelijke richting. De oude duinen erodeerden en tussen de duinenrijen ontstonden ingesloten laagtes waar water stagneerde en veenvorming plaatsvond. Op deze parallelle structuur van oudere strandwallen vond vanaf de Nieuwe Steentijd de eerste bebouwing plaats.

Het dorp Voorburg ontstond vanaf de 10e eeuw op de oudste strandwal, met als verbindende weg de Herenstraat en Oosteinde met de latere ontwikkeling van buitenplaatsen. Vanaf deze tijd vonden ook ontginningen plaats van de strandvlaktes. Ook de nieuwe ontsluitingswegen volgden in hoofdlijn deze parallelle structuur van jongere strandwallen met later de verbindingswegen die hier dwars op staan. De parallelle structuur is ruimtelijk dominant ten opzichte van de dwarsverbindingen.

Essesteijn is van oudsher gelegen in de Veenpolder. Het waterschap `De Bovenveenpolder` was een waterschap in de gemeente Voorburg. Het waterschap was verantwoordelijk voor de vervening, drooglegging en later de waterhuishouding in de polder.

De lagere delen werden in de ontginningsperiode gebruikt als weidegrond met een vergelijkbaar beeld zoals het huidige landschap tussen Wassenaar en Leiden. Voor de ontwatering werden weteringen aangelegd. Door verbeterde technische mogelijkheden konden ook de lager gelegen delen worden bebouwd.

Deze historische ontwikkeling, gebaseerd op de structuur van de strandwallen, is in de wijk nog enigzins herkenbaar door het patroon van wegen gelegen op de zondruggen.
Van het oorspronkelijke slotenpatroon in Essesteijn is weinig meer herkenbaar. Een dertien meter brede tankgracht uit de Tweede Wereldoorlog is gedempt bij de aanleg van de wijk. Alleen kleine stukjes van deze tankgracht zijn ingepast in de waterpartijen de Elzendreef en bij de Mgr. Van Steelaan.

Topografische kaart 1896

Topografische kaart 1946

Kaart Cruqius Delfland 1712

Topografische kaart 2007

Stedenbouwkundige historische ontwikkeling

2.2 STEDENBOUWKUNDIGE STRUCTUUR

Essesteijn is de laatste nieuwbouwwijk van de in de jaren vijftig begonnen reeks van stadsuitbreidingen binnen de gemeente. De wijk Essesteijn is gebouwd in de jaren '70 en '80 en bestaat uit vier delen, de Gaarden, Dreven, Tuinen en Weiden. De delen worden door hoofdinfrastructuren van elkaar gescheiden, de Mgr Van Steelaan, de Hofzichtlaan en Rodelaan. Geheel volgens de tijdsgeest bestaat Essesteijn voornamelijk uit grondgebonden eengezinswoningen, die in clusters in het groen liggen. Langs de kruisingen met hoofdwegen liggen enkele flats en woontorens. In de noordwesthoek ligt een geïsoleerd bedrijventerrein.
De kwadranten hebben een zeer groen karakter met relatief veel water. Er is echter nauweijks een herkenbare structuur in wegen of groen (zgn. bloemkoolwijk), waardoor het lastig oriënteren is.

Als reactie op de functionele "eentonigheid" van de wederopbouwwijken die na de oorlog werden gebouwd, ontstond een nieuwe stedenbouwkundige visie waarbij de "menselijke ontplooiing" centraal stond. Dit resulteerde in expressieve verkavelingen, waarbij eentonigheid werd vermeden. Men probeerde ook zo weinig mogelijk hoogbouw te realiseren, alleen aan de randen van de wijk is hoogbouw verrezen. In de wijken domineert laagbouw waarbij de woningen veelal van de openbare ruimte zijn afgekeerd. Deze scheiding tussen privé en openbaar is duidelijk aanwezig.
De klassieke rechtlijnige straat, maakte plaats voor een kindvriendelijke wijk, met netwerken van paden en pleintjes en aangelegde groenvoorzieningen en parkeervlakken. In het stedenbouwkundige plan streefde men naar variatie door plaatsing van bouwdelen, verschillende woningtypen en kleurgebruik afgewisseld met veel groen. Helaas leidt de inrichting met kronkelweggetjes en veel groen ook tot desoriëntatie en onoverzichtelijke situaties.

clusters van eengezinswoningen (Dreven)

Sijtwende

pleintjes (Tuinen)

hoogbouw aan wijkpark (Weiden)

Hoofdinfrastructuur Hofzichtlaan met trambaan

laan, parkstrook met vijvers (Gaarden)

Elk van de vier wijkdelen heeft een eigen stedenbouwkundige karakteristiek:

• De Dreven bestaat voornamelijk uit clusters eengezinswoningen die rondom een (parkeer)pleintje gesitueerd zijn. Het openbaar gebied slingert met langzaamverkeersroutes en waterlopen tussen deze clusters door. Vrijwel alle woningen grenzen achter aan een wandelpad en niet aan een openbare weg. De diverse clusters zijn voor auto's niet met elkaar verbonden.

• de Tuinen is in opzet vergelijkbaar met de Dreven, maar de (parkeer)pleintjes zijn liggen op die plekken waar de verschillende wegen van dat cluster bij elkaar komen. De opzet van de woningbouw met stempels van 4-rug-aan-rug woningen wijkt af van de rijtjeswoningen van de Dreven. Hier grenzen de woningen echter voor een groot deel aan de openbare weg. Deze lopen overigens overal dood, waardoor de verkeersintensiteit minimaal is. Als enige wijkdeel komt er hier geen water voor in de Tuinen.

• In de Weiden komt de woningbouwtypologie overeen met de woningtypologie in de Tuinen. In dit wijkdeel zijn de woningen echter meer geconcentreerd rondom het centrale wijkpark, waardoor het openbaar groen meer geconcentreerd is dan in de andere delen. Het noordwestelijke deel bestaat uit hoogbouw met onder andere een winkelcentrum en een zorgcentrum dat zich voornamelijk oriënteert op de Mgr. Van Steelaan. Het wijkpark heerft een romantische parkachtige sfeer met verschillende hoogteverschillen. De hoogteverschillen zijn hét onderscheidende van dit park.

• Wijkdeel de Gaarden komt qua woningtypologie overeen met de Dreven, maar hier komen geen centrale pleintjes voor. Vrijwel alle woningen worden ontsloten door een doodlopende openbare weg. Kenmerkend voor de Gaarden is de centrale strook van vijvertjes die in elkaars verlengde liggen en een parkstrookje tegen Sijtwende aan.

SIJTWENDE

Aan de oostzijde ligt de wijk Sijtwende. Een relatief recente wijk uit de jaren '90, met een bijzonder stedenbouwkundig concept waarin woningbouw is gecombineerd met de aanleg van een tunnel in de N14. De woningen zijn tegen de tunnel aan gebouwd en worden verbonden door een centrale groenstrook op het tunneldak. Het noordelijk deel heeft een natuurlijker karakter passend bij de sfeer van de spoorzone. Het zuidelijk deel is formeler van opzet. De gehele wijk Sijtwende loopt vanaf de spoorzone via de centrale zone door tot aan de vlietzone.

MOLEN DE VLIEGER

De wijk Essesteijn is vernoemd naar één van de vele boerderijen die in het verleden in de polder rond het oude dorpscentrum stonden. Deze boerderijen hebben inmiddels plaats moeten maken voor woonwijken, maar boerderij Essesteijn bestaat nog steeds en doet tegenwoordig dienst als kinderboerderij Essesteijn. Het gebied is onderdeel van de centrale parkzone en vormt een bijzonder stukje polderlandschap midden in het stedelijk gebied. Op de kruising van Rodelaan en Mgr Van Sleelaan ligt een appartementengebouw.

In de hiernaast weergegeven tekening en bijbehorende foto's wordt een indruk gegeven van de stedenbouwkundige typologiën.

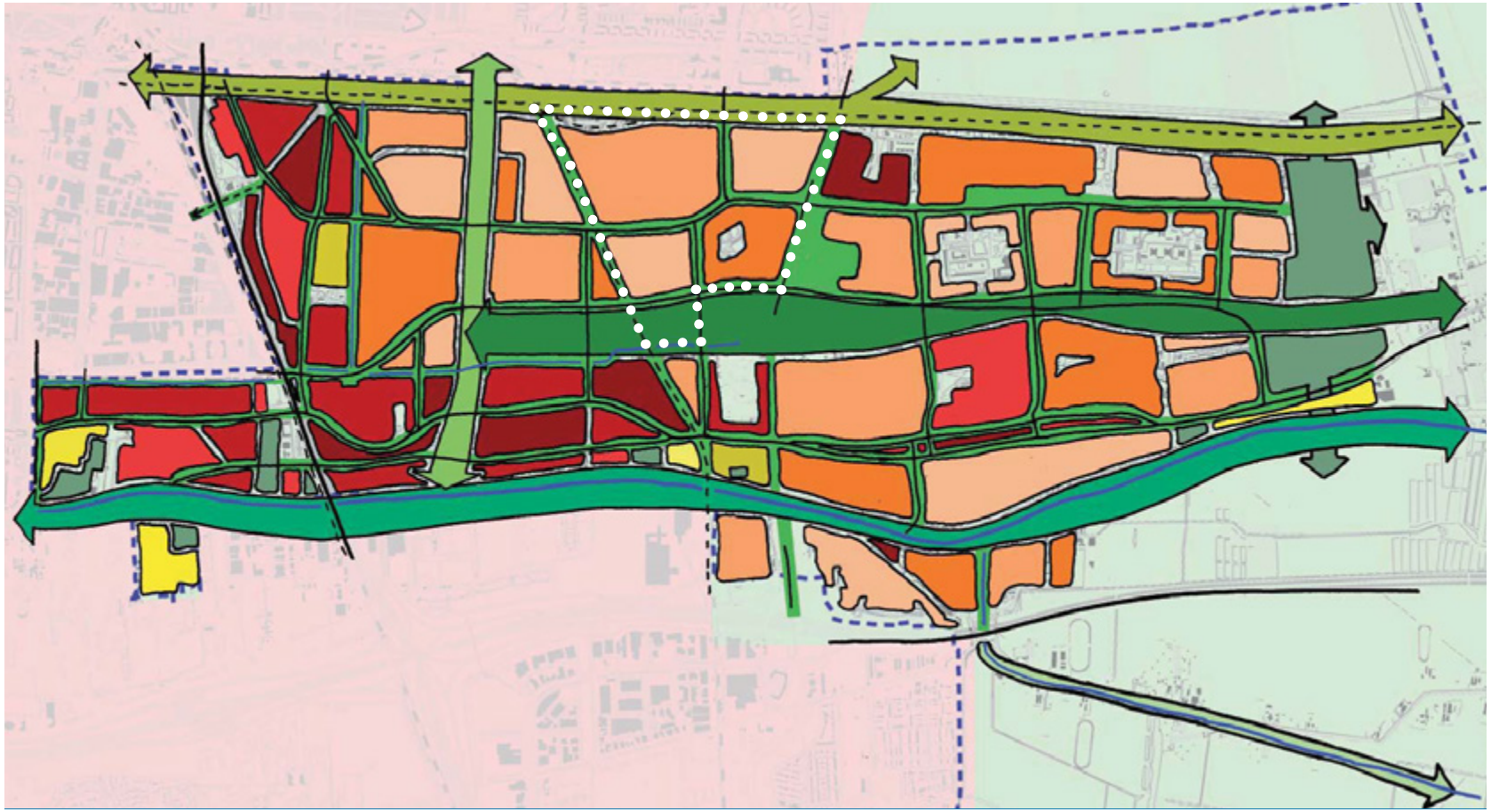
Centrale zone met molen De Vlieger

Sijtwende

Wijkgroen (Tuinen)

Hoofdgroenstructuur van de gemeente met gebiedsgrens Essesteijn

2.3 BELEIDSKADER

De opbouw, kwaliteit en uitstraling van het groen in de gemeente is vastgelegd in diverse beleidsstukken waarbij de hoge ambitie op dit vlak nadrukkelijk naar voren komt. In deze paragraaf geven we een overzicht van de belangrijkste kaders voor het groenbeheerplan die in het beleid zijn vastgelegd.

Structuurvisie ''Ruimte voor wensen 2040" (2012)

Deze visie laat zien dat groen een belangrijk onderdeel vormt in de structuur en beleving van wonen en werken in Leidschendam-Voorburg. Centraal in de structuurvisie staat dat Leidschendam-Voorburg zich binnen de Randstad wil onderscheiden als hoogwaardige groene kern waarin een grote diversiteit aan doelgroepen zich graag vestigt om te wonen en werken. Het is dan ook niet vreemd dat de gemeente zich kandidaat heeft gesteld voor de Entente Florale 2017 wat een extra stimulans is om de kwaliteit en het beheer van de buitenruimte centraal te stellen.
Concrete doelstelling ofwel pijler uit de structuurvisie van belang voor het beheerplan:

''Behouden en versterken van het karakter van de groene woongemeente"

In het structuurplan zijn diverse identiteitsdragers geformuleerd die een belangrijke rol spelen in de uitwerking van de doelstellingen. Deze dragers bestaan uit grotere structuren die een wijkoverstijgende functie hebben en zorgen voor groene verbindingen op gemeentelijk niveau.

Concreet zijn de genoemde dragers:

- Loo zone;
- Spoorzone;
- Centrale groenzone;
- Vlietoevers;
- Infra-hoofdwegen.

Voor het beheerplan is het van belang deze grote structuren te herkennen en te versterken als stevige groene lijnen met een representatief onderhoudsniveau. De lijnen moeten duidelijk herkenbaar zijn door een leesbare en eenduidige inrichting. Voor de Vlietoevers en de Spoorzone geldt dat dit onderdelen zijn van een bovengemeentelijke structuur verbonden met respectievelijk Midden-Delfland en Vlietland en Den Haag (Scheveningen-Centrum-Binckhorst). De oevers van de Vliet moeten voorzien in een hoogwaardig gebied waarin groen, sport, recreatie en natuur een goede plek krijgen. De zone is met nadruk geschikt om grotere groene (en natte) verbindingen te maken die hoge natuurwaarden koppelen aan intensief gebruik. Zonering en maatwerk in beheer zijn dan sleutelwoorden.
De Spoorzone heeft de potentie om een natuurlijke en educatieve parkstrook te worden die doorloopt tot in de stadas van Den Haag. Voor de gemeente Leidschendam-Voorburg kan de spoorzone vooral een aantrekkelijke recreatieve strook worden voor fietsers en wandelaars die gericht is op natuur- en landschapsbeleving en - educatie.

Niet alle geformuleerde identiteitsdragers maken onderdeel uit van Essesteijn. De spoorzone vormt de noordwestelijke begrenzing van de wijk Essesteijn en tevens van geheel Voorburg-Leidschendam. Thans is de zone vooral in gebruik als volkstuin en als natuurlijke parkstrook. De zone is grotendeels recentelijk opnieuw aangelegd (2019).

Centrale groenzone

Wijkpark

Een deel van de spoorzone in Essestijn is in gebruik als volkstuinencomplex.
Via de spoorzone staat Essesteijn in verbinding met de groenstructuur van Den Haag.
De wijkoverstijgende wegen Mgr Van Steelaan, Hofzichtlaan en Rodelaan vormen hoofdstructuur van de wijk.

De kinderboerderij Essesteijn en de molen de Vlieger zijn gelegen in de centrale groenzone. Het gebied vervuld een belangrijke (wijkoverstijgende) recreatieve functie.

De vlietzone is niet gelegen in Essesteijn. De wijk Sijtwende vormt een belangrijke verbinding tussen de spoorzone, de centrale parkzone en de vlietzone.

2.4 Groenstructuurplan ''Buitengewoon Groen"

Het groenstructuurplan is voor de gemeente een belangrijk instrument om het kader te bieden voor de verdichtingsopgave en het bewaken van de groene woonstadgedachte.
Het plan vormt tevens de basis voor het beheer van de groenvoorzieningen en het dagelijkse onderhoud.
In het structuurplan wordt de betekenis van het groen benoemd:

- Het verbetert de luchtkwaliteit in de woonomgeving
- Het levert een bijdrage aan (de beleving van) geluidsreductie
- Groen biedt ontspanning, nodigt uit en verbetert daarmee de gezondheid
- Het verbetert de leefbaarheid in de wijk en verhoogt de waarde van woningen
- Het levert een bijdrage aan het milieu, groen zet CO_2 om in zuurstof en dempt temperatuurwisselingen in de stad.

De gemeente Leidschendam-Voorburg is een groene gemeente met ongeveer 83 m2 meter groen per woning, ca 10 % boven het landelijk gemiddelde.
5 Begrippen spelen een belangrijke rol bij de ervaring (van de kwaliteit) van de groenvoorzieningen:

- Het effect van groen, zowel visueel als functioneel
- De samenhang van de groenvoorzieningen
- Variatie in groenvoorzieningen zorgt voor herkenning
- Doelmatigheid
- Duurzaamheid

De groenstructuur is één van de hoofdcomponenten van de ecologische structuur.
In het groenstructuurplan wordt een robuuste hoofdstructuur vastgesteld, waarvan voor Essesteijn de volgende lijnen het meest bepalend zijn:

- De noordwestelijke Spoorzone
- De centrale parkzone aan de zuidzijde rondom molen De Vlieger.
- De Mgr van Steelaan, Hofzichtlaan en Rodelaan (gemeentelijke hoofdgroenstructuur)
- De groenstrook in Sijtwende die de verschillende zones met elkaar verbindt
- Wijkpark, in de Weiden

In het groenstructuurplan worden drie type wijken onderscheiden: klassieke wijken, villawijken en groene wijken.
In de klassieke wijk is door de stedenbouwkundige dichte bebouwing het groen in hoofdzaak beperkt tot laanbomen en incidenteel een park of een pleintje met bomen.
In een villawijk wordt het groenbeeld bepaald door de particuliere tuinen met veelal grote en monumentale bomen.
In de zogenoemde groene wijken bepalen vooral de openbare groenvoorzieningen de ruimtelijke groene kwaliteit met groenstroken, binnentuinen en straatbomen.

Essesteijn behoort tot de categorie groene wijken. Essesteijn is een zeer groene wijk, maar er is nauwelijks een herkenbare structuur binnen dit groen. De wijk met haar groene karakter en veel water is hoofdzakelijk naar binnen gekeerd. Vanwege het uniforme groenbeeld en de eenzijdige woningbouw, komt de wijk eentonig over. Bovendien liggen er veel achterzijden van erven met hoge schuttingen aan het openbare groen. Dit doet afbreuk aan de kwaliteit van de wijk.

Groenstructuurplan ''Buitengewoon Groen uitvoeringsprogramma en investeringsagenda" (2012)
Het uitvoeringsprogramma bij het groenstructuurplan spreekt in de inleiding letterlijk over ''aan de slag gaan" wat betekent dat dit document een vertaling van theorie naar uitvoering omvat. Hoofdthema's zijn een stevige hoofdgroenstructuur, betere verbindingen met het buitengebied en meer kwaliteit en diversiteit in het gemeentelijke groen. Het gemeentelijk Groenfonds kan met het uitvoeringsprogramma gericht worden ingezet daar waar dat het meest nodig en gewenst is. Het programma benoemt concreet negen deeluitwerkingen waarvan we nu de voor het plangebied relevante onderdelen zullen bespreken.

De centrale zone
De centrale zone vormt de groene ruggengraat van de gemeente, met als thema 'actief in het groen'. Deze aantrekkelijke groenzone met langzaamverkeersroute vormt een aantrekkelijke verbindingen tussen stad en buitengebied. De zone huisvest verschillende groene recreatieve functies. Ter hoogte van Essesteijn zijn dit de kinderboerderij en begraafplaats. Twee gebieden, te weten het gebied rondom de molen De Vlieger en het gebied rondom de kinderboerderij behoren tot de ecologische kerngebieden binnen de gemeente.

De spoorzone
De spoorzone vormt ten noordwesten van Leidschendam-Voorburg de begrenzing met Den Haag. Vanwege de spoorlijn en hoogspanningsmasten die in een gedeelte van deze zone staan, is de druk om deze zone te bebouwen klein. Thans is de zone vooral in gebruik als volkstuin en als natuurlijke parkstrook. De spoorzone kan voor de gemeente Leidschendam-Voorburg een aantrekkelijke recreatieve strook worden die gericht is op natuur-en landschapsbeleving en -educatie. Op korte termijn wordt er een snelle fietsroute gerealiseerd die de verbinding van de ene naar de andere kant van de gemeente verbetert.
Ter hoogte van de wijk Essesteijn is onlangs een natuurlijke nieuwe parkzone aangelegd. Ontwerpmatig kan onderzocht worden of er meer mogelijkheden zijn om de diversiteit qua natuur te optimaliseren bijvoorbeeld in diversiteit van flora en fauna maar ook door natuurlijke oevers te realiseren nabij het water waar kinderen op kunnen komen i.v.m. natuureducatie. Daarnaast zijn voor een optimale groenbeleving in de wijk verbindingen met de spoorzone belangrijk. Ter hoogte van Sijtwende sluiten zowel het groen als wandel- en fietspaden van de spoorzone aan op de groene parkstrook op de tunnel.

Voor een optimale natuur en landschapsbeleving zal het beheer hier op gericht moeten zijn. Dit is wezenlijk anders dan het beheren van gemeenteperken. Dit kan samengaan met uitleg op bebording hoe er beheerd wordt, wat je kunt vinden in deze landschappelijke parkzone etc. Een deel van de spoorzone en groene zone van Sijtwende wordt al begraasd door schapen.

Groenvisies voor de wijken
Het uitvoeringsprogramma voorziet in diverse projecten die binnen de diverse wijken zijn voorzien de komende jaren. Hierbij staat veelal het ontwikkelen en versterken van laanstructuren centraal, en het versterken van de verschillen in groen(beheer) tussen de wijken zodat wijken een eigen identiteit hebben.

Voor het beheerplan heeft dit geen directe impact omdat de huidige hoofdstructuren in de wijk door zowel de gemeente (als bewoners) als goed worden beschouwd. Continuering van het huidige beheer is daarmee afdoende.

Centrale groenzone

Spoorzone

Vijverpartij in tuinenwijk

Bomennota (2012) en actualisatie(2017)

In de bomennota van de gemeente Leidschendam-Voorburg staat de toekomstvisie voor de hoofdboomstructuur voor de komende 10 jaar. Voor een groot deel is dit een nadere uitwerking van het groenstructuurplan op het gebied van bomen. Belangrijke uitgangspunten:

- Terughoudend zijn bij het kappen van bestaande, waardevolle boombestanden als gevolg van wijzigingen in inzicht en ontwerpvisies die veranderen. De recent aangenomen motie ''behoud gezonde bomen'' ondersteunt dit principe. In het beheer betekent dit dat duurzaam behoud van bomen in lanen nog belangrijker wordt.
- Laten aansluiten van de grootte van de beplanting op de maat van het profiel en de schaal van de bebouwing;
- Streven naar continuïteit in groenbeeld bij de lijnen evenwijdig aan de kustlijn (strandwallen);
- Variëren van de lijnen haaks op de kustlijn om een samenhang te krijgen met de aanliggende wijken, groengebieden en verschillen in profiel;
- Streven naar variatie in de soortensamenstelling van de bomen in de gemeente om risico van massale ziekteverspreiding te beperken.

In het beheer stellen we centraal dat een duurzame en gezonde hoofdboomstructuur prioriteit heeft.

De Bomennota geeft ook uitgangspunten voor overlast. Voor bomen die geen onderdeel zijn van de hoofd-, en wijkboomstructuur,, of monumentale parken geldt dat eventuele velling vanwege overlast bij individuele klacht, afhankelijk is van de mate van overlast. Bijvoorbeeld bij wortelopdruk van meer dan 3 cm en als tuin/balkon per dag (tussen 10 en18 uur) meer dan 3 uur geheel (100%) in de schaduw ligt. Dit wordt per individuele klacht beoordeeld.

WOONvisie 2020 (2005)

De gemeente is via verschillende beleidsplannen bezig om structuren in Leidschendam-Voorburg sterker en herkenbaarder te maken. De WOONvisie 2020 doet dit op het gebied van woonmilieus waarbij de verschillende types worden beschreven en vastgelegd. Het plangebied omvat daarbij het woonmilieu Suburbaan wonen (Sijtwende suburbaan modern). Deze wijken hebben straten met veel ruimte en zicht. De woningen variëren weinig wat betreft grootte, wel zijn er aanzienlijke verschillen in architectuur. Het aantal woningen per hectare is gematigd en ligt rond de 42. Hiermee is er genoeg plaats voor ruime kavels. Er zijn wat meer koop- dan huurwoningen. Er is groen in de openbare ruimte, maar het meeste groen is afkomstig van de particuliere tuinen. De wijk is kindvriendelijk. De voorzieningen zijn op bepaalde plekken geconcentreerd.

De woonvisie geeft voor Essesteijn aan dat het een aantrekkelijk gebied is voor de woningmarkt. Het verschil tussen de huidige en de gewenste situatie is klein. Er hoeven geen grote ingrepen te worden gedaan. Door goed beheer en onderhoud kan de situatie in dit woongebied goed op peil gehouden worden. Hierin schept de gemeente de juiste voorwaarden. Het doel is om het woonkarakter van de wijk te versterken.

Water- en rioleringsplan (2007)

Het waterplan voorziet in de duurzame ontwikkeling van schoon water en sterke waterverbindingen. Dit laatste slaat niet alleen op het natte profiel maar ook op de groene oevers die ecologisch van grote waarde zijn. In het beheer moet de nadruk liggen op het versterken van de natuurwaarden van oevers via maaibeleid en het laten ontwikkelen van een aaneengesloten natuurlijke vegetatie. In het plan genoemde verbeterpunten voor Essesteijn zijn al gerealiseerd: vervangen aantal duikers en verbeteren van verbinding met de spoorzone .

Bewonersenquete

Bewoners zijn via bewonersavonden en via een enquete betrokken bij dit beheerplan. Samenvattend kan geconcludeerd worden dat de bewoners van Essesteijn belang hechten aan een groene, goed onderhouden omgeving zonder overlast.
In het algemeen is men redelijk tevreden over het groen en groenbeheer in de wijk. Veel opmerkingen betreffen de directe omgeving van de betreffende bewoner. De grote opkomst bij de bewonersavond (13 december 2019) en het aantal enquêtes, met uitvoering ingevulde open vragen laat met name ook de betrokkenheid van bewoners bij het groen in hun wijk zien.
Ze wonen juist in Essesteijn vanwege het lommerrijke groene karakter, dat zeer wordt gewaardeerd. Toch komen met name uit de open vragen ook een aantal specifieke aandachtspunten naar voren die mee kunnen worden genomen in het groenbeheerplan:

- Schaduwoverlast door hoge struiken en bomen
- Verjonging bomenbestand
- Aanpak van extensieve heesterborders langs paden en straten
- Meer siergroen in de vorm van kleur en bloeiende beplanting
- Meer aandacht voor biodiversiteit en ecologische beplanting
- Gebruikswaarde en sociale veiligheid van het wijkpark
- Groen in relatie tot sociale veiligheid en verkeersveiligheid

Veel opmerkingen in de enquetes hebben geen betrekking op het beheerplan. Duidelijkheid waar men terecht kan voor vragen die buiten het beheerplan vallen is wenselijk. Bijvoorbeeld als het gaat over adoptiegroen, snippergroen, biodiversiteit, steenbreek, schuttingen, spelen of hondenuitlaatbeleid.

2.5 Groenstructuur Essesteijn nader bepaald

Zoals in het groenstructuurplan aangegeven vormt de veelheid aan groen de belangrijkste groene kwaliteit van de wijk, maar is er nauwelijks een herkenbare structuur van dit groen.
Toch zijn er een aantal belangrijke groene structuren te onderscheiden:

- Grote groene eenheden:
  - Centrale groenzone
  - Spoorzone
  - Wijkpark (Weiden)
- Doorgaande (wegen) structuren
  - Mgr van Steelaan/Hofzichtlaan/Rodelaan
  - tunneldak N14/Sijtwende
- Kleine groene eenheden:

  Openbaar plantsoen:
  - Dreven
  - Tuinen
  - Weiden
  - Gaarden

Voor het toekomstig beheer is het goed om per onderdeel de huidige kwaliteit te benoemen.

Centrale Groenzone

De 'Centrale Groenzone' is een van de belangrijke groene zones binnen de gemeente en vormt de ruggengraat van de auto-ontsluiting voor het stedelijk gebied. De zone draagt bij aan de variatie van groen binnen de gemeente doordat zowel de functies als de vormgeving en het groenbeeld duidelijk verschillend zijn van de andere zones. De stedelijke druk op deze zone is groot vanwege de centrale ligging, bereikbaarheid, onduidelijke ruimtelijke samenhang en ruimtelijke begrenzing.

Centrale groenzone met molen De Vlieger

Spoorzone met fietsroute

Wijkpark in de tuinenwijk

Groenstrook op tunnelbak in Sijtwende

Monseigneur van Steelaan

Rodelaan

Ambitie is om de centrale zone te ontwikkelen tot centrale groene allee. Hierbij gaat het om het behouden en versterken van de groene kwaliteiten en het verbeteren van de ruimtelijke samenhang en continuïteit tussen verschillende groene stedelijke voorzieningen, inlcusief beeldbepalende zichtlijnen.

Spoorzone

De spoorzone vormt de begrenzing met Den Haag en ligt aan de noordwestzijde van de gemeente langs de spoorlijn Den Haag-Leiden. Vanwege de spoorlijn en hoogspanningsmasten die in een gedeelte van deze zone staan, is de druk om deze zone te bebouwen klein.
Thans is de zone vooral in gebruik als volkstuin en als natuurlijke parkstrook. Daarnaast wordt er vanuit de provincie een snelfietsroute langs een deel van deze zone aangelegd. Deze loopt van Leiden naar het Sijtwendetracé waar het aansluit op het fi etspad langs de Noordelijke Randweg (de Norah). Voor de gemeente Leidschendam-Voorburg heeft de spoorzone de potentie een aantrekkelijke recreatieve strook te worden die gericht is op natuur en landschapsbeleving en -educatie.

Wijkpark

Het wijkpark van Essesteijn is gelegen in het oostelijke kwadrant, de Weiden. Het park is gelegen op een grondheuvel met verschillende hoogteverschillen en heeft een parkachtige sfeer. Deze hoogteverschillen zijn hét onderscheidende van dit park. Deze moeten behouden blijven. Het park is in een romantische stijl aangelegd. Thans heeft het vooral de functie van wandelpark. Beplanting ligt met name op aan de rand rondom een open grasveld in het midden. In de toekomst zou gekeken moeten worden hoe zowel de ruimtelijke als de gebruikswaarde vergroot kan worden.

Mgr van Steelaan, Hofzichtlaan, Rodelaan

Binnen Essesteijn behoren de Mgr van Steelaan, Hofzichtlaanen Rodelaan tot de gemeentelijke hoofdstructuur. Deze lijnen vertonen op het ogenblik geen eenheid qua groen.
Vanuit het beleidsplan streeft men naar meer eenduidigheid, zodat deze lijnen als eenheid ervaren worden. De wegen delen de wijk Essesteijn in vier quadranten.

De Monseigneur van Steelaan laan met tramverbinding is de tweede verbindingsweg tussen Voorburg en Leidschendam. Het groene karakter van dit stedelijke profiel wordt vooral bepaald door de trambaan in gazon en hagen, soms in combinatie met bomen. Het beleid moet er op gericht zijn om de beeldbepalende structuur van leibomen, hagen en trambaan in gazon te behouden en te versterken.

De Hofzichtlaan en Rodelaan doorsnijden de wijk Essestijn van Noorwest naar Zuidoostelijke richting en doorsnijdt de spoorzone en centrale zone. De beide wegen zijn heel verschillend van karakter. De Hofzichtlaan heeft een tramverbinding, begeleid door lage heesters met enkele solitairen en duikt aan de noordzijde omlaag de tunnelbak in onder het spoor door.

De Rodelaan heeft een meer parkachtig karakter met een middenberm met bomenrij die de rijbanen scheidt. De beplanting kent geen duidelijke structuur. Het parkachtige karakter wordt in de centrale zone sterker, doordat het wegprofiel verandert in een smallere rijbaan met klinkers. Het parkachtige karakter van de Rodelaan blijft gehandhaafd en wordt waar mogelijk versterkt.

De bomennota geeft aan bevelingen en bijbehorende maatregelen voor de hoofdgroenstructuur.

Sijtwende

Kenmerkend voor Sijtwende is de groenzone bovenop het tunneldak waar de woningen aan gebouwd zijn. Deze groenzone loopt door de hele wijk en verbindt daardoor de drie groene zones (de spoorzone, de centrale zone en de vlietzone) met elkaar. Het zuidelijke deel tussen de Prins Bernhardlaan en de Mgr van Steelaan bestaat uit een hooggelegen lang recht wandelpad geflankeerd door gras met aan de randen bodembedekkers en lage struiken. Aan beide kanten loopt de groenzone dood op de tunnelmond. Vooral bij de Prins Bernhardlaan is de oversteekbaarheid slecht.
Het noordelijke deel (Zijdewindpad) ligt tussen de Mgr Van Steelaan en de spoorzone. Hier zijn de woningen aan beide kanten met hun achterkanten naar deze zone gekeerd. Hierdoor is de zone minder prominent aanwezig binnen de wijk. Het kan gezien worden als uitloper van de spoorzone.

Openbaar plantsoen

De wijk heeft een zeer groen karakter met veel water en is hoofdzakelijk naar binnen gekeerd. Er is nauwelijks een herkenbare structuur in wegen en groen binnen de vier kwadranten. Een buitenstaander verdwaalt snel. Toch kent elk van de vier wijken heeft een eigen karakteristiek en ambitie, die in het groenstructuurplan als volgt is omschreven.

De ambitie voor deze wijk is om het gewaardeerde groene suburbane karakter te behouden. Daartoe zal er wel een kwaliteitsslag gemaakt moeten worden. Enerzijds wordt dit al gedaan in het Waterplan door de waterlopen beter met elkaar te verbinden, anderzijds zal er ook een kwaliteitsslag in het groen plaats moeten vinden. Kenmerkend voor het groen in suburbane wijken zijn de drie lagen waaruit het groen opgebouwd is:

- groen onder ooghoogte: gras en bodembedekkers; deze vormen als het ware het groene tapijt in de wijk;
- groen op ooghoogte: struiken; zij vormen de wanden in de wijk en delen daarmee ruimtes op;
- groen boven ooghoogte: bomen; zij vormen als het ware het groene dak in de wijk.

Insteek is om dit samenspel weer terug in de wijk te krijgen. Deels zal dit bij onderhoud plaats moeten vinden: struiken en bosplantsoen moeten niet meer integraal tot aan de grond gesnoeid worden, maar selectief gedund worden. Anderzijds zal op een aantal locaties de beplanting vervangen moeten worden door nieuwe beplanting, of omdat de bestaande beplanting geheel 'versleten' is, of omdat aanpassingen aan het ontwerp noodzakelijk zijn om een goed functionerende en aantrekkelijke groene buitenruimte te realiseren.
Om het onderscheid en daarmee de variatie van de vier wijkdelen te vergroten, wordt bij elke wijkdeel op een ander aspect ingezet:

Bij de 'Dreven' moet vooral ingezet worden op de 'overvloed' aan groen. De groene dooradering van de wijk rondom de afzonderlijke buurten moet behouden blijven en nog meer met elkaar verbonden worden. Vanuit het Waterplan wordt hier al op ingezet, door de waterlopen meer met elkaar te verbinden.

Bij de 'Tuinen' moet vooral extra ingezet worden op het 'groene kruis' in dit wijkdeel. Dit moet een gevarieerde groene ruimte worden met aantrekkelijke wandelroutes. Vanuit het 'kruis' moeten goede langzaam verkeersverbindingen komen naar de omliggende wijkdelen.

Dreven

Gaarden

Tuinen

Weiden

Bij de 'Weiden' moet vooral extra ingezet worden op behoud van de groene rand en daarnaast uiteraard het wijkpark. Dit park moet ook voor de omliggende wijkdelen beter bereikbaar worden gemaakt door aantrekkelijke langzaamverkeersverbindingen te maken. Daarnaast is het wenselijk om de gebruiksfunctie van het park te vergroten.

Bij de 'Gaarden' moet vooral extra ingezet worden op de groene zones die dit wijkdeel doorsnijden. Vanuit het waterplan worden de waterlopen al beter met elkaar verbonden, waardoor er meer één geheel ontstaat. Deze groene zones moeten verbonden worden met de omliggende wijkdelen, waardoor er een meer aaneengesloten wandelcircuit ontstaat.

3. KNELPUNTEN EN OPLOSSINGEN

Het vaststellen van de knelpunten in het openbaar groen binnen Essesteijn is de resultante van een brede analyse waarbij zowel direct betrokkenen (bewoners en gemeente) als Copijn als onafhankelijk specialist input hebben gegeven. De analyse bestond in hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

- Een informatie avond heeft bewoners de mogelijkheid gegeven te reageren op het concept beheerplan. Naast de groenwaardering in de wijkatlas zijn op deze manier meer gedetailleerde aandachtspunten en deelgebieden vanuit de bewoners naar voren gekomen en opgenomen in het beheerplan.
- Een technische analyse van groen geeft inzicht in de staat waarin het groen zich bevindt. Dit betekent dat met name groenvakken of bomen die met regulier onderhoud niet meer in goede staat te brengen zijn als te renoveren groen zijn benoemd.
- Een rondgang met beheerders gaf inzicht in de problematiek die dagelijks wordt ervaren in de wijk door zowel beheerders als bewoners. De beheerders staan dicht bij de mensen en hebben goed zicht op groenvakken die overlast geven of in het beheer onevenredig veel inspanning vragen.
- Analyse van de van toepassing zijnde beleidsstukken geeft een beeld van knelpunten op structuurniveau die in de meeste gevallen projectmatig aangepakt moeten worden en dus niet onder de noemer beheer/renovatie vallen.
- Streefbeelden zijn in hoofdstuk vier van dit beheerplan per beheergroep benoemd en vormen uiteraard een toetsingskader voor knelpunten. In de praktijk zijn er ook een groot aantal vakken die niet helemaal aan het streefbeeld voldoen maar die met bestendig beheer wel weer naar dat beeld zijn terug te brengen. Deze vakken zijn in het kader van dit beheerplan niet als knelpunt benoemd.

In het algemeen kan gesteld worden dat de wijk een zeer groen karakter heeft met veel water en is hoofdzakelijk naar binnen gekeerd. Er is nauwelijks een herkenbare structuur in wegen en groen binnen de vier kwadranten. Een buitenstaander verdwaalt snel.

Vanwege het uniforme groenbeeld (overal hetzelfde soort groen en dezelfde schaal/maat van het groen, geen hiërarchie) en de eenzijdige woningbouw, komt de wijk enigszins eentonig over. Veel groen wordt cyclisch teruggezet tot net boven de grond, waardoor de natuurlijke groeivorm geheel verdwenen is. Bomen en tot volwassen omvang uitgegroeide struiken staan veelal te dicht op elkaar waardoor ze elkaar verdringen en de beplanting van onderen kaal wordt. Ook staan veel grote struiken dicht op de openbare weg, waardoor de heestersborders als het ware overkoken. Een structurele oplossing voor deze borders is gewenst.

De ligging van achtertuinen en schuttingen aan het openbaar gebied doet afbreuk aan de kwaliteit van deze wijk. De ligging aan de spoorzone en de centrale zone kan verder versterkt worden. Er komen relatief veel klachten binnen in deze wijk over het groen. Naast klachten over onderhoud is er plaatselijk schaduwoverlast in privétuinen door grote bomen. Hetzelfde geldt voor veel vakken snippergroen grenzend aan straatjes en tuinen. Tot slot is het padennetwerk slecht verbonden met de omringende wijken en is er geen duidelijke routing door de vele ontbrekende schakels, zodat dit netwerk weinig gebruikt wordt door bezoekers uit de omgeving.

Boomstructuur Essesteijn

3.1 BOMEN

De Bomen in de wijk zijn onder te verdelen in drie categorieën met ieder hun eigen functie en prioriteit binnen de wijk: hoofdboomstructuur, wijkboomstructuur en overige bomen. Zoals eerder benoemd is er in Essesteijn echter nauwelijks sprake van een wijkhoofdstructuur.

Over het algemeen zijn de bomen in goede conditie. De wijk kent een groot aantal volwassen bomen. Sommige staan dicht bij woningen of erfgrenzen waardoor ze schaduwoverlast veroorzaken in tuinen of voor (particuliere) zonnepanelen op daken.

Een slechte conditie van uitvallende bomen wordt in veel gevallen veroorzaakt door matige groeiomstandigheden of een ziekte in een specifieke soort, zoals essentaksterfte.

Via het projectmatig aanpakken van wortelopdruk worden zowel het trottoir als de omstandigheden van de bomen structureel verbeterd. In het kader van dit beheerplan zijn hier geen aanvullende maatregelen nodig.

Bomen langs de hoofdboomstructuur Rodelaan

Natuurlijk groen Essesteijn

3.2 NATUURLIJK GROEN

Gebieden die als natuurlijk groen worden gedefinieerd hebben als kenmerk dat ze bestaan uit inheemse beplanting en/of natuurlijk beheerd gras. Tevens vormen deze gebieden een robuuste eenheid en geen incident omdat anders nauwelijks sprake kan zijn van natuurwaarde. De beheergroepen bosplantsoen, heesters extensief, en maaien extensief maken natuurontwikkeling mogelijk zeker wanneer dit gepaard gaat met locaties waar het groen minder intensief door mensen wordt gebruikt.
Men streeft naar zo groot mogelijke aaneengesloten zones natuurlijk groen, zodat aaneengesloten structuren ontstaan door de wijk die bijdragen aan de stedelijke ecologie.
De grootste natuurwaarde is te behalen in de relatief grote extensieve groenstrook van de spoorzone en het talud van Randstadrail. Het wijkpark Klaverweide heeft naast de recreatieve functie zeker ook potentie als meerwaarde voor flora en fauna. Uiteraard is de grens tussen recreatief groen en natuurlijke groen arbitrair en nooit hard.

Doel van de natuurlijke groenvakken is het bevorderen van biodiversiteit en de ontwikkeling van een inheemse zo natuurlijke mogelijke vegetatie.
Het polderlandschap rondom de molen De Vlieger vormt een bijzondere locatie binnen het natuurlijk groen in Essesteijn en is in het groenstructuurplan aangemerkt als buitengebied.

Natuurlijk groen in de wijk Essesteijn

Bodemkwaliteit

Wijkpark Klaverweide valt grotendeels in de categorie ‘natuurlijk groen’. Het park is gelegen op een voormalige vuilstort, waardoor de bodemkwaliteit niet goed is en extra aandacht verdient. Daarom worden de deklaag op de huisvuilstortlaag en het grondwater worden regelmatig door de gemeente gemonitord. Bij grondwerkzaamheden moet met de verontreinigde laag rekening worden gehouden, om ongewenste effecten door eventueel verontreinigde grond te voorkomen.
Dit betekend concreet dat bij graafwerkzaamheden dieper dan 30 cm de provincie dient te worden geïnformeerd en een saneringsplan dient te worden gemaakt. De kleilaag in de sloot nabij de stortplaats Klaverweide (huidig park) dient intact te blijven. Indien hier bomen verwijderd worden, mogen de boomstobben niet verwijderd worden.
Wanneer bij graafwerkzaamheden in de wijk Essesteijn puin wordt waargenomen dient dit te worden gemeld aan de bodem-medewerkers van de gemeente. Wanneer bij graafwerkzaamheden verontreinigingen of bodemvreemd materiaal in de buurt van Populierendreef 538 t/m 548 en Populierendreef 410 t/m 420 wordt aangetroffen dient men eveneens de gemeente hierover te informeren.

Recreatief groen Essesteijn

3.3 RECREATIEF GROEN

Recreatief groen zijn die delen van de groene inrichting die geschikt zijn voor intensief gebruik zoals een speelveld of parkweide. Uiteraard worden in de praktijk veel meer grasvelden gebruikt om een keer op te voetballen of te zitten, deze velden hebben echter als hoofdfunctie siergroen.
Recreatief groen moet altijd minimaal op B niveau onderhouden worden omdat anders de functionaliteit sterk terugloopt. Vrijwel alle beheergroepen kunnen voorkomen in gebieden met recreatief groen. In het beheer ligt dan de nadruk op recreatie, bijvoorbeeld dat er gespeeld kan worden.

Doel in de recreatieve groenvakken is het optimaliseren van gebruik en beleving door een goed beheerniveau. Daarbij is het belangrijk om een zorgvuldige afweging en zonering te maken tussen natuurwaarden en recreatieve waarden.

Echte knelpunten zijn in Essesteijn in deze categorie niet geconstateerd. De als recreatief aangemerkte zones zijn in goede staat. Sommige zijn onlangs gerenoveerd. Voor het wijkpark Klaverweide worden op dit moment plannen ontwikkeld om de gebruiks en belevingswaarde van het park te vergroten. De zone is in dit beheerplan opgenomen als te renoveren zone.

Recreatief groen in de wijk Essesteijn heeft zowel gebruiks- als belevingswaarde

Siergroen Essesteijn

3.4 SIERGROEN

Siergroen bestaat uit beplanting die als hoofdfunctie het verfraaien van de leefomgeving heeft. Uiteraard heeft dit direct invloed op de beleving en het woongenot van bewoners. Ook recreatief groen en natuurlijk groen hebben sierwaarde en versterken het siergroen in deze functie.
Het siergroen heeft over het algemeen als kenmerk dat het grotendeels bestaat uit uitheemse soorten en dat het onderhoud gericht is op een gevarieerd en verzorgd beeld.

In Essesteijn is veel siergroen aanwezig. Doel in het beheer van de vakken met siergroen is het verkrijgen en behouden van een verzorgd en eenduidig beeld dat past bij de sfeer van een plek en dat de kwaliteit van de plek versterkt. Daarnaast wordt gestreefd naar meer diversiteit in kleur en textuur en het toepassen van soorten die in hun natuurlijke habitus kunnen groeien

Het siergroen in Essesteijn ziet er over het algemeen verzorgd uit.

Geactualiseerde beheergroepenkaart Essesteijn

4. STREEFBEELDEN

4.1 Inleiding

Streefbeelden per beheergroep laten concreet zien welk eindbeeld er per beheergroep wordt nagestreefd. De beschrijvingen en beelden geven uiteraard richting op hoofdlijnen waarbij de beheerder in elke specifieke situatie aanpassingen maakt in verband met verschillen in soorten, leeftijd van de beplanting en bijvoorbeeld eisen vanuit verkeer of sociale veiligheid. In dit hoofdstuk zijn de streefbeelden per beheergroep weergegeven. De eindbeelden vormen ook steeds een toetsingskader voor het al dan niet aanwezig zijn van knelpunten.

4.2 Streefbeelden per beheergroep

Bomen in de hoofdstructuur
(zie boomstructuurkaart op pagina 22)

Streefbeeld:
Bomen begeleiden belangrijke stedelijke structuren en zijn beeldbepalend op deze structuur. Uniformiteit in kroon en grootte is van groot belang. Bij voorkeur hebben de structuren één boomsoort die de lange lijnen versterkt. Opkronen is gezien de standplaats vaak nodig tot ca. 4,5m waarbij ook hier veel aandacht moet zijn voor uniformiteit.

Bomen in de wijkboomstructuur
(zie boomstructuurkaart op pagina 22)

Streefbeeld:
De wijkboomstructuren bestaan in de meeste gevallen ook uit laanbomen en hebben in grote lijnen dezelfde kenmerken als de hoofdboomstructuur. Voor het beheer is het van belang te weten dat in deze structuren een grote diversiteit aan boomsoorten aanwezig is waarbij het bevorderen van de soortspecifieke kroonvorm van belang is om zo diversiteit en herkenbaarheid van straten te versterken.
Deze categorie is in Essesteijn echter nauwelijks aanwezig.

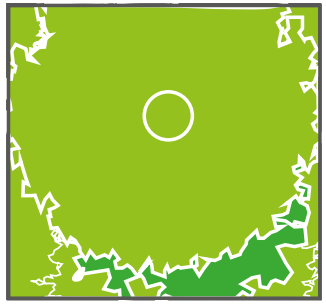
Verspreid staande bomen
(zie boomstructuurkaart op pagina 22)

Streefbeeld:
Deze bomen bevinden zich op uiteenlopende plaatsen, soms beeldbepalend, soms opgaand in grotere groepen in de parken. Deze categorie bomen is niet te vangen in een specifiek streefbeeld maar wel kan gesteld worden dat er zoveel mogelijk ruimte moet zijn voor vrij uitgroeiende bomen en een natuurlijke habitus.
Het merendeel van de bomen in Essesteijn valt in deze categorie.

4.3 Molenbiotoop De Vlieger

Het Molenbiotoop van de molen De Vlieger vormt een bijzondere beheergroep in de wijk. Molenbiotopen zijn door de provincie Zuid-Holland ingesteld om monumentale windmolens in werking te houden. In de biotoop mogen geen hoge objecten worden geplaatst die negatieve invloed hebben op de windtoevoer van de molen die hierdoor niet meer zou kunnen functioneren. De begrenzing van molenbiotoop De Vlieger is op in kaart gebracht op de beheergroepenkaart. De cirkels komen overeen met een vrijwaringszone voor objecten van een bepaalde hoogte, waaronder opgaande beplanting of bomen.

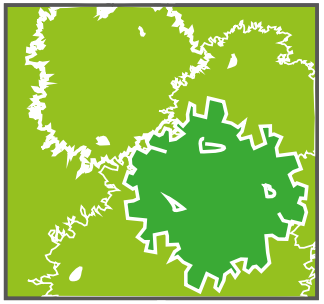

Beplanting, bosplantsoen

Beplantingsopbouw met heesterlaag en nagenoeg gesloten bomenlaag met voornamelijk inheems materiaal. Alleen toepassen in grotere eenheden. In onderhoud zorgen voor een natuurlijke ontwikkeling (door dunning) en indicatief terugzetten van heesters. Ook in bomenlaag regelmatig dunnen om voldoende licht in het plantvak te behouden. Onkruidgroei (van niet woekerende soorten) is toegestaan. Deze beheergroep komt niet voor.

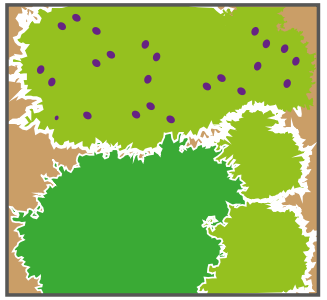

Beplanting, heesters extensief

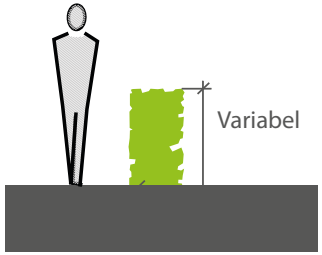
Heesters extensief bestaan uit veelal inheemse soorten. Kruidengroei in vak wordt toegestaan. Randen met deze kruidengroei worden tweemaal per jaar gemaaid. Periodiek terugzetten van deze vakken is gewenst om het streefbeeld te behouden. Af en toe staan er solitaire bomen in die met apart boomsymbool worden aangegeven.

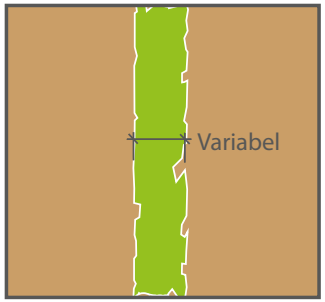

Beplanting, heesters intensief

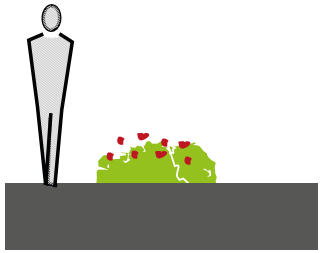
Dit beheertype bevat meer gecultiveerde heesterbeplanting en komt veel voor. Onkruid wordt intensief geschoffeld en heester- en boomvormers als zaailing worden verwijderd. Zorgen voor natuurlijke habitat van de verschillende heesters. Periodiek terugzetten van deze vakken is gewenst om het streefbeeld te behouden.

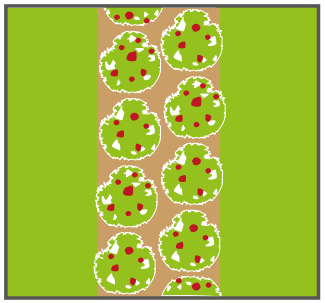

Beplanting, hagen

Een strak beeld met een variabele hoogte en breedte. Afhankelijk van de soort 1 á 2 keer per jaar scheren. Plantvoet vrij houden van onkruid.

Beplanting, rozen

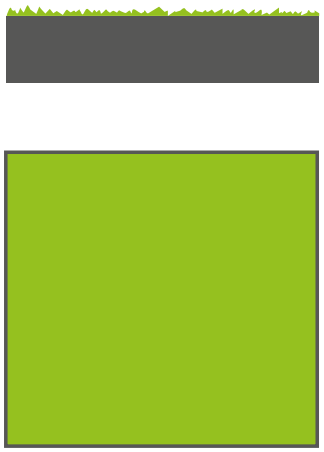
Sierbeplanting met intensief onderhoud. Jaarlijks snoeien, bemesten en regelmatig verwijderen van onkruid door schoffelen.

Beplanting, vaste planten

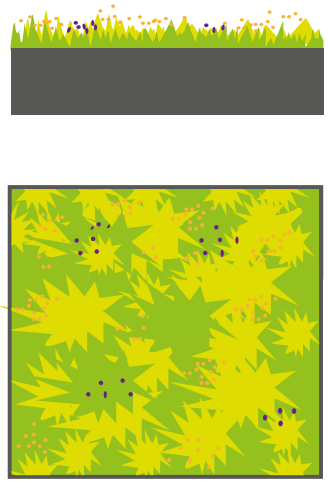
Sierbeplanting met intensief onderhoud. Jaarlijks terugknippen (of- maaien) en bemesten

Grassen, gazon intensief
Intensief maaien tot samenhangend egaal beeld

Grassen, maaien extensief (1x maaien)
1 x per jaar maaien en afvoeren van maaisel. Langs wandelpaden maaistroken van 1 a 1.5 meter opnemen.

Grassen, maaien extensief (2x maaien)
Twee keer per jaar maaien en afvoeren van maaisel. Verschraling van beheer voor diversiteit in vegetatie. Langs wandelpaden maaistroken van 1 a 1.5 meter opnemen.

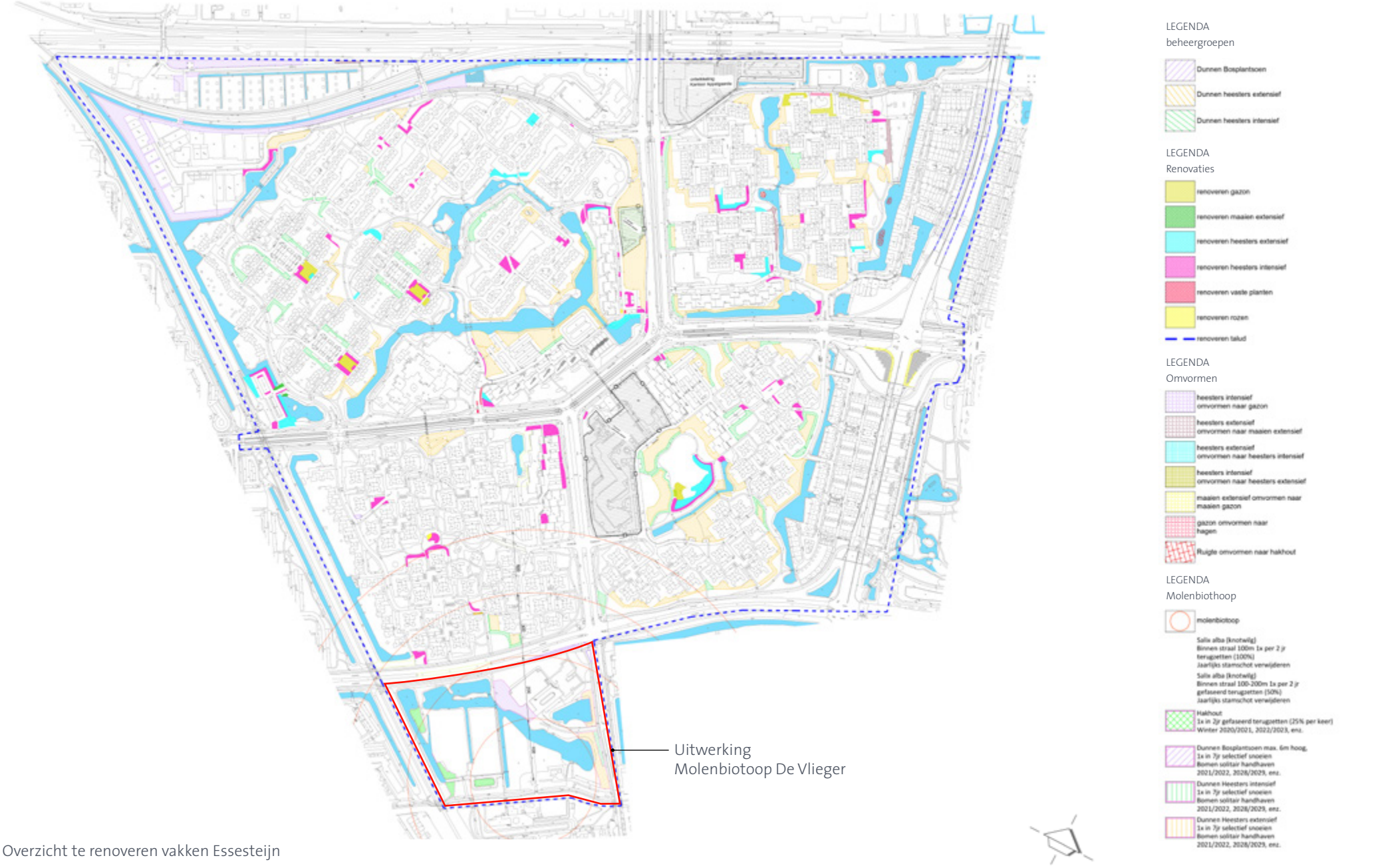

Grassen, schapen begrazing
Jaarlijks begrazing met schapen voor een periode, afhankelijk van oppervlakte en kudde.

Heesters extensief

Heesters extensief met intensieve rand (1)

Heesters extensief met intensieve rand (2)

Overzicht te renoveren vakken Essesteijn

5. MAATREGELEN

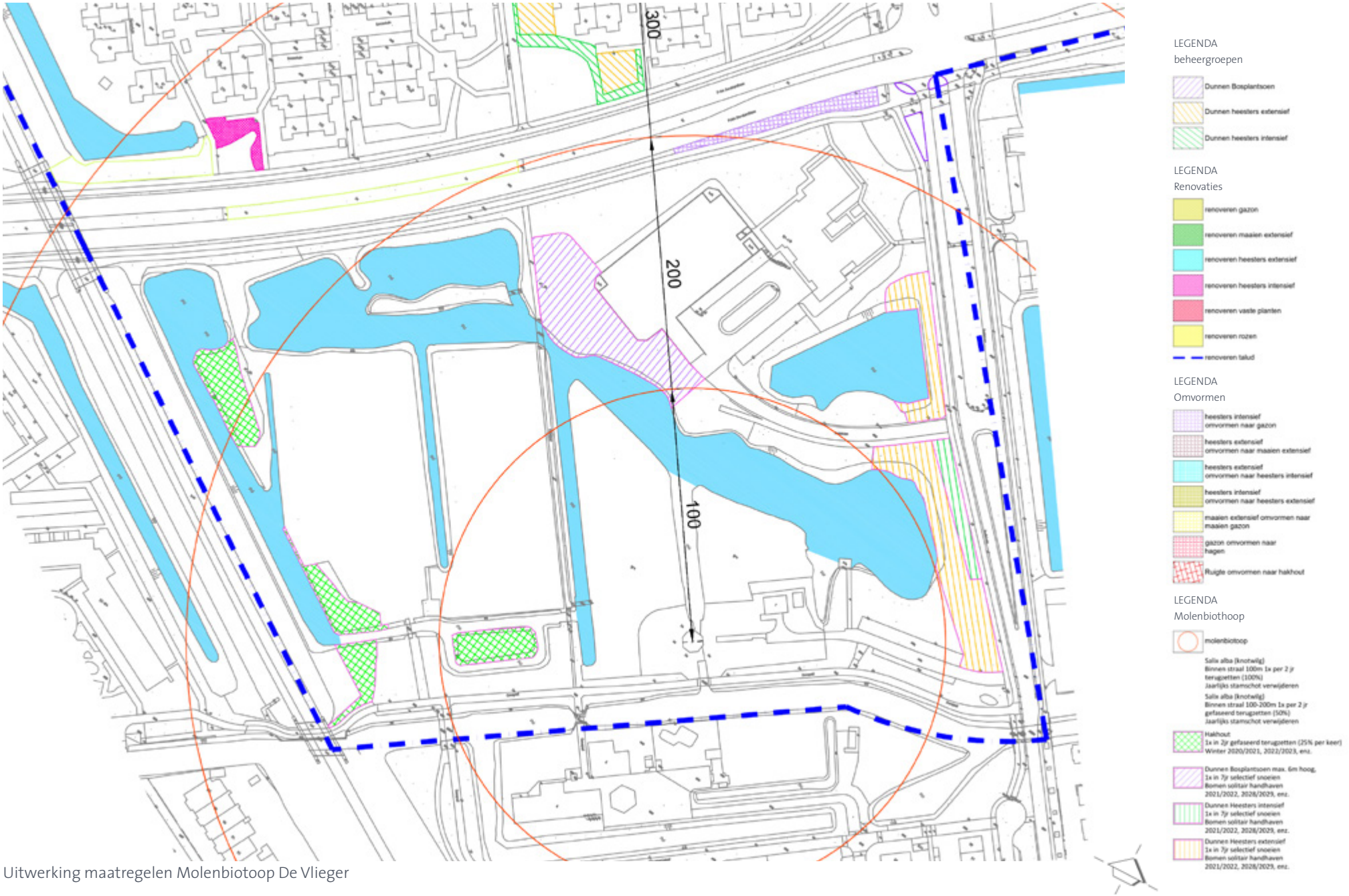
Uit de inventarisatie is een aantal punten naar voren gekomen waarvan het beplantingsbeeld te wensen overliet. Met reguliere onderhoudsmaatregelen zijn deze knelpunten niet om te vormen. Zowel de te renoveren vakken als de te vervangen bomen zijn in kaart gebracht. Per beheergroep is een beknopte omschrijving gegeven van de te nemen maatregelen.

In deze rapportage is de overzichtskaart opgenomen. De kaarten per kwadrant zijn als bijlagebij toegevoegd.

Bodemkwaliteit

Wijkpark Klaverweide valt grotendeels in de categorie 'natuurlijk groen'. Het park is gelegen op een voormalige vuilstort, waardoor de bodemkwaliteit niet goed is en extra aandacht verdient. Daarom worden de deklaag op de huisvuilstortlaag en het grondwater worden regelmatig door de gemeente gemonitord. Bij grondwerkzaamheden moet met de verontreinigde laag rekening worden gehouden, om ongewenste effecten door eventueel verontreinigde grond te voorkomen.

Dit betekend concreet dat bij graafwerkzaamheden dieper dan 30 cm de provincie dient te worden geïnformeerd en een saneringsplan dient te worden gemaakt. De kleilaag in de sloot nabij de stortplaats Klaverweide (huidig park) dient intact te blijven. Indien hier bomen verwijderd worden, mogen de boomstobben niet verwijderd worden.
Wanneer bij graafwerkzaamheden in de wijk Essesteijn puin wordt waargenomen dient dit te worden gemeld aan de bodem-medewerkers van de gemeente. Wanneer bij graafwerkzaamheden verontreinigingen of bodemvreemd materiaal in de buurt van Populierendreef 538 t/m 548 en Populierendreef 410 t/m 420 wordt aangetroffen dient men eveneens de gemeente hierover te informeren.

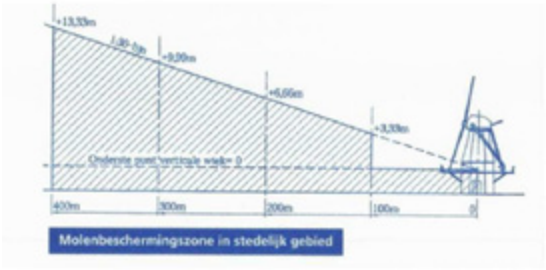

Uitwerking maatregelen Molenbiotoop De Vlieger

5.1 Molenbiotoop

Kwaliteitseisen groen en erfgoed voor de omgeving van molen de vlieger, boerderij Essensteijn aan de Broeksloot en de Centrale Groenzone van Leidschendam-Voorburg
Het polderlandschap met molen De Vlieger heeft iconische waarden voor het stedelijk gebied van Leidschendam-Voorburg; zowel qua cultuurhistorie, landschap als natuur. Voor de inwoners is het een recreatieve toplocatie door de aantrekkelijke voorzieningen en de centrale ligging aan een doorgaande vrijliggende fietsverbinding. Tevens is het gebied van regionaal belang als onderdeel van het regionale fiets- en wandelnetwerk met de Vliegermolen als belangrijkste attractie.
Voor gebieden rondom molens heeft Provincie Zuid-Holland voorschriften en verantwoordelijkheden vastgelegd in een Molenbiotoopregelgeving in de Verordening Ruimte, artikel 16. De gemeente heeft deze regels overgenomen in het bestemmingsplan.

Molen de Vlieger is echter een bijzondere molenbiotoop, omdat de molen in 1989 verplaatst is naar de huidige plek. Er was dus al een landschap met waarden die niet 1 op 1 passen in een molenbiotoop.
De regel dat -gerekend vanaf het hart van de molen- binnen een straal van 100 meter geen beplanting of bebouwing mag worden opgericht die hoger is dan de onderste punt van de verticaalstaande wiek (zijnde 35 cm) is daardoor niet overal haalbaar. Ook de buitenste ring van de molenbiotoop -een straal van 400 meter om het hart van de molen- kan niet zo open worden gelaten als de molenbiotoop voorschrijft.
De diverse waarden vereisen een specifieke aanpak waarin het molenbiotoop moet samengaan met de andere waarden; een open landschap dat de molen ruimte biedt om te kunnen functioneren en zicht geeft op de molen als beeldbepalend element.
Het groenbeheer rond de Vliegermolen is daarom gericht op het zoveel mogelijk borgen van een goede windvang met daarnaast het behoud van het 18e-eeuwse groene erf van boerderij Essensteijn en de hoofdgroenstructuur van de Centrale Groenzone met de belangrijke hoofdboomstructuren langs de Bernhardlaan en de Rodelaan.

Overzicht te vervangen bomen Essesteijn

Maatregel	Beschrijving maatregel
Gazon	
Gazon renoveren	maaien, diepspitten, leveren teelgrond 10 cm., afwerken, inzaaien
Maaien extensief renoveren	maaien, diepspitten, leveren teelgrond 10 cm., afwerken, inzaaien
Heesters extensief	verwijderen en afvoeren, diepspitten, leveren 10 cm teelgrond, bemesten, frezen, afwerken, planten bosplantsoen
Heesters extensief renoveren	bosplantsoen 2 tak, maat 40/50 á 2,--/st.
Heesters extensief dunnen	dunning 50% plantsoen, waarbij takken worden versnipperd en snippers afgevoerd.
Heesters intensief	verwijderen en afvoeren, diepspitten, leveren 10 cm teelgrond, bemesten, frezen, afwerken, 5 cm compost, planten sierheesters
Heesters intensief renoveren	
Heesters intensief dunnen	dunning 50% plantsoen, waarbij takken worden versnipperd en snippers afgevoerd.
Vaste planten	
Vaste planten renoveren	verwijderen en afvoeren, diepspitten, leveren 10 cm teelgrond, bemesten, frezen, afwerken, 5 cm compost, planten vaste planten
Rozen	
Rozen renoveren	diepspitten, leveren 10 cm teelgrond, bemesten, frezen, afwerken, planten rozen
Bosplantsoen	
Bosplantsoen dunnen	dunning bosplantsoen, waarbij takken worden versnipperd en snippers afgevoerd.
Bomen verwijderen	
Boom verwijderen	inclusief grondverbetering, afvoeren overtollige grond, eventueel straatwerk opnieuw aanbrengen en het planten inclusief verankeren van een boom in de maat 20/25.
Bomen vervangen	
Boom vervangen in verharding	uitgaande van minimum van 20m3 bomengrond per boom á€30,- boom 2e grootte, maat 20-25, exclusief verwijderen
Boom vervangen in beplanting	uitgaande van minimum van 5m3 bomengrond per boom á€30,- boom 2e grootte, maat 20-25, , exclusief verwijderen
Aanplant nieuwe bomen	in verharding of beplanting - gemiddelde
Omvormen	
Heesters intensief naar gazon	verwijderen en afvoeren, maaien, diepspitten, leveren teelgrond 10 cm., afwerken, inzaaien
Heesters extensief naar maaien ext.	idem
Maaien extensief naar gazon	als maaien ext renoveren: maaien, diepspitten, leveren teelgrond 10 cm., afwerken, inzaaien
Heesters intensief naar extensief	verwijderen en afvoeren, diepspitten, leveren 10 cm teelgrond, bemesten, frezen, afwerken, planten bosplantsoen 2 tak, maat 40/50 á 2,--/st.
Heesters extensief naar intensief	verwijderen en afvoeren, diepspitten, leveren 10 cm teelgrond, bemesten, frezen, afwerken, planten sierheester
Gazon naar haag	verwijderen en afvoeren, diepspitten, leveren 10 cm teelgrond, bemesten, frezen, afwerken, planten bosplantsoen 2 tak, maat 60/80 á 2,--/st.
Ruigte naar hakhout	1x in de 5 jaar/2x per 10jr terugzetten, bereikbaar per boot, niet afvoeren
Herstel talud tunnelbak	heesters verwijderen/afvoeren, afgraven talud, geotextielen omslagmethode, aanvoeren/aanvullen grond, kokosmat versteviging, afwerken, nieuwe aanplant heestsers

6. FINANCIELE ANALYSE

De in het beheerplan omschreven maatregelen hebben financieel impact op zowel de korte termijn als middellange termijn en kunnen worden gezien als investeringen ten laste van het budget voor groot onderhoud. In dit hoofdstuk is inzichtelijk gemaakt wat die investeringskosten zijn.

In de tabel hiernaas is per beheergroep een overzicht van investeringskosten weergegeven voor renovatie maatregelen en te vervangen bomen.

De kosten voor het regulier beheer lopen nauwelijks op met het voornamelijk vervangen van plantvakken.
De overige wijzigingen in de wijk zijn verwaarloosbaar voor de reguliere onderhoudskosten.

Maatregel	Hoeveelheid	Eenheid	Eenheidsprijs	Totale kosten
Gazon				
Gazon renoveren	1683	m²	€ 8,50	€ 14.305,50
Maaien extensief renoveren	107	m²	€ 8,50	€ 909,50
Heesters extensief				
Heesters extensief renoveren	4612	m²	€ 19,00	€ 87.628,00
Heesters extensief dunnen	37.301	m²	€ 2,00	€ 74.602,00
Heesters intensief				
Heesters intensief renoveren	9.117	m²	€ 25,00	€ 227.925,00
Heesters intensief dunnen	9.162	m²	€ 2,00	€ 18.324,00
Vaste planten				
Vaste planten renoveren	77	m²	€ 23,00	€ 1.771,00
Rozen				
Rozen renoveren	70	m²	€ 31,00	€ 2.170,00
Bosplantsoen				
Bosplantsoen dunnen	14.378	m²	€ 3,00	€ 43.134,00
Bomen verwijderen				
Boom verwijderen	91	st	€ 175,00	€ 15.925,00
Bomen vervangen				
Boom vervangen in verharding	41	st	€ 950,00	€ 38.950,00
Boom vervangen in beplanting	50	st	€ 600,00	€ 30.000,00
Aanplant nieuwe bomen	20	st	€ 775,00	€ 15.500,00
Omvormen				
Heesters intensief naar gazon	381	m²	€ 13,50	€ 5.143,50
Heesters extensief naar maaien ext.	946	m²	€ 13,50	€ 12.771,00
Maaien extensief naar gazon	452	m²	€ 8,50	€ 3.842,00
Heesters intensief naar extensief	857	m²	€ 19,00	€ 16.283,00
Heesters extensief naar intensief	89	m²	€ 25,00	€ 2.225,00
Gazon naar haag	110	m²	€ 35,00	€ 3.850,00
Ruigte naar hakhout	350	m²	€ 6,00	€ 2.100,00
Herstel talud tunnelbak	600	m1	€ 65,00	€ 39.000,00
subtotaal				**€ 656.358,50**
Toerekeningen				**€ 196.907,55**
Staartkosten			10%	€ 65.635,85
Kosten onvoorzien			20%	€ 131.271,70
Totale kosten (excl. BTW)				**€ 853.266,05**

7. BRONNEN

Gemeente Leidschendam-Voorburg: WOONvisie 2020. Leidschendam-Voorburg, maart 2005

Gemeente Leidschendam-Voorburg: Structuurvisie Ruimte voor Mensen 2040- Herijking 2012. Gemeente Leidschendam-Voorburg, 25 september 2012

Gemeente Leidschendam-Voorburg: Sociale Structuurvisie Ruimte voor Mensen 2024. Gemeente Leidschendam-Voorburg.

J.A. van Stralen, J. de Vries, DG Groep bv.: Bomennota - Gemeente LeidschendamVoorburg - Deel 1 Beleid. Boskoop, 5 maart 2012

Gemeente Leidschendam-Voorburg, Afdeling Realisatie en Beheer: Duidelijkheid op Straat-Handboek Beheer Openbare Ruimte - Eisen en aanbevelingen voor de inrichting van de openbare ruimte in Leidschendam-Voorburg uit het oogpunt van beheer en onderhoud. Leidschendam-Voorburg, 4 mei 2014

Marian Rood, Véronique Loeffen, Soet Huijbregts, Saskia Jouwersma, Gemeente Leidschendam-Voorburg, Hoogheemraadschap van Delfland, Hoogheemraadschap van Rijnland: Water verbindt en geeft kleur - Waterplan Leidschendam-Voorburg 2007-2015. Leidschendam-Voorburg, oktober 2007.

P. Zuidgeest, Gemeente Leidschendam-Voorburg: Buitengewoon groen - Groenstructuurplan Gemeente Leidschendam-Voorburg. November 2009

P. Zuidgeest, T. van Wieringen Gemeente Leidschendam-Voorburg: Buitengewoon groen -Groenstructuurplan Gemeente Leidschendam-Voorburg - Uivoeringsprogramma & investeringsagenda. 31 januari 2012

P. Oostveen, Oostveen Beleidsonderzoek en Advies: Wijkatlas Leidschendam-Voorburg 2012. Enschede, mei 2013

E.A.R.M. Rutten-Maas en G.S. Houweling, Cobra Planadviseurs B.V.: Boomwortelprotocol Gemeente Leidschendam-Voorburg. Wilbertoord, juli 2014

LEGENDA
(bomen

- Boom bestaand (geen maatregelen)
- Boom te onderzoeken vanwege overlast, potentieel te vervangen
- Boom te vervangen vanwege kwaliteit
- Boom nieuw aan te planten

Copijn

Beheerplan Essesteijn Voorburg

Beheergroep bomen - vervangingen
De Weiden

Schaal	1:1000	Projectnr	19.10602
Datum	06-10-2020	Ontwerpfase	behoud
Tek.nummer		Projectleider	JS
Formaat	A0	Tekenaar	MvO
		Autorisatie/dim voorbehouden	

Gageldijk 4F | 3566 ME Utrecht | Tel. 030-2944333 | info@copijn.nl

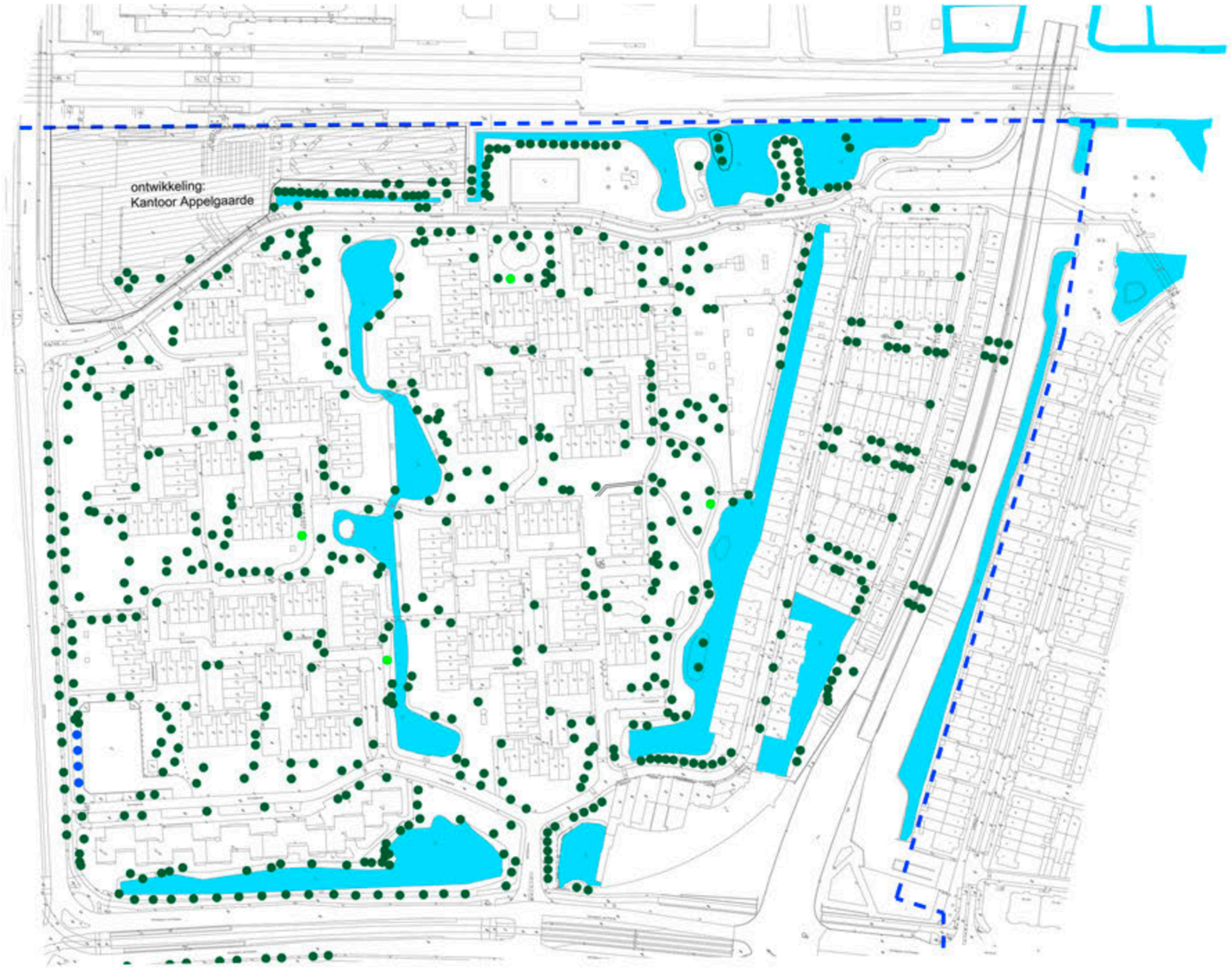
LEGENDA
Bomen

- Boom bestaand (geen maatregelen)
- Boom te onderzoeken vanwege overlast, potentieel te vervangen
- Boom te vervangen vanwege kwaliteit
- Boom nieuw aan te planten

Beheerplan Essesteijn Voorburg
Beheergroep bomen - vervangingen
De Tuinen

Schaal	1:1000	Projectnr.	19.70632
Datum	06-10-2020	Ontwerpfase	beheer
Tek.nummer		Projectleider	JS
Formaat	A0	Tekenaar	MvD
		Auteursrechten voorbehouden	

Copijn
Gageldijk 4F | 3566 ME Utrecht | Tel. 030-2644333 | info@copijn.nl

LEGENDA
Bomen

- Boom bestaand (geen maatregelen)
- Boom te onderzoeken vanwege overlast, potentieel te vervangen
- Boom te vervangen vanwege kwaliteit
- Boom nieuw aan te planten

Copijn

Beheerplan Essesteijn Voorburg

Beheergroep bomen - vervangingen
De Gaarden

Schaal	1:1000	Projectnr.	19-70632
Datum	06-10-2020	Ontwerpfase	beheer
Tek.nummer	-	Projectleider	JS
Formaat	A0	Tekenaar	MvD

Auteursrechten voorbehouden

Gageldijk 4F | 3566 NB Utrecht | Tel. 030-2644333 | info@copijn.nl

LEGENDA
Bomen

- Boom bestaand (geen maatregelen)
- Boom te onderzoeken vanwege overlast, potentieel te vervangen
- Boom te vervangen vanwege kwaliteit
- Boom nieuw aan te planten

Copijn

Beheerplan Essesteijn Voorburg
Beheergroep bomen - vervangingen
De Dreven

Schaal	1:1000	Projectnr.	19-70602
Datum	06-10-2020	Ontwerpfase	beheer
Tek.nummer		Projectleider	JS
Formaat	A0	Tekenaar	MvD

Auteursrechten voorbehouden

Gagelslp 4F | 3566 ME Utrecht | Tel. 030-2644333 | info@copijn.nl

LEGENDA
Dunningen

- Dunnen Bosplantsoen
- Dunnen heesters extensief
- Dunnen heesters intensief

LEGENDA
Renovaties

- renoveren gazon
- renoveren maaien extensief
- renoveren heesters extensief
- renoveren heesters intensief
- renoveren vaste planten
- renoveren rozen
- renoveren talud

LEGENDA
Omvormen

- heesters intensief omvormen naar gazon
- heesters extensief omvormen naar maaien extensief
- heesters extensief omvormen naar heesters intensief
- heesters intensief omvormen naar heesters extensief
- maaien extensief omvormen naar maaien gazon
- gazon omvormen naar hagen
- Ruigte omvormen naar hakhout

LEGENDA molenbiotoop

- molenbiotoop

Salix alba (knotwilg)
Binnen straal 100m 1x per 2 jr terugzetten (100%)
Jaarlijks stamschot verwijderen

Salix alba (knotwilg)
Binnen straal 100-200m 1x per 2 jr gefaseerd terugzetten (50%)
Jaarlijks stamschot verwijderen

Hakhout
5x in 2jr gefaseerd terugzetten (25% per keer)
Winter 2020/2021, 2022/2023, enz.

Dunnen Bosplantsoen max. 6m hoog,
5x in 7jr selectief snoeien
Bomen solitair handhaven
2021/2022, 2028/2029, enz.

Dunnen Heesters intensief
5x in 7jr selectief snoeien
Bomen solitair handhaven
2021/2022, 2028/2029, enz.

Dunnen Heesters extensief
5x in 7jr selectief snoeien
Bomen solitair handhaven
2021/2022, 2028/2029, enz.

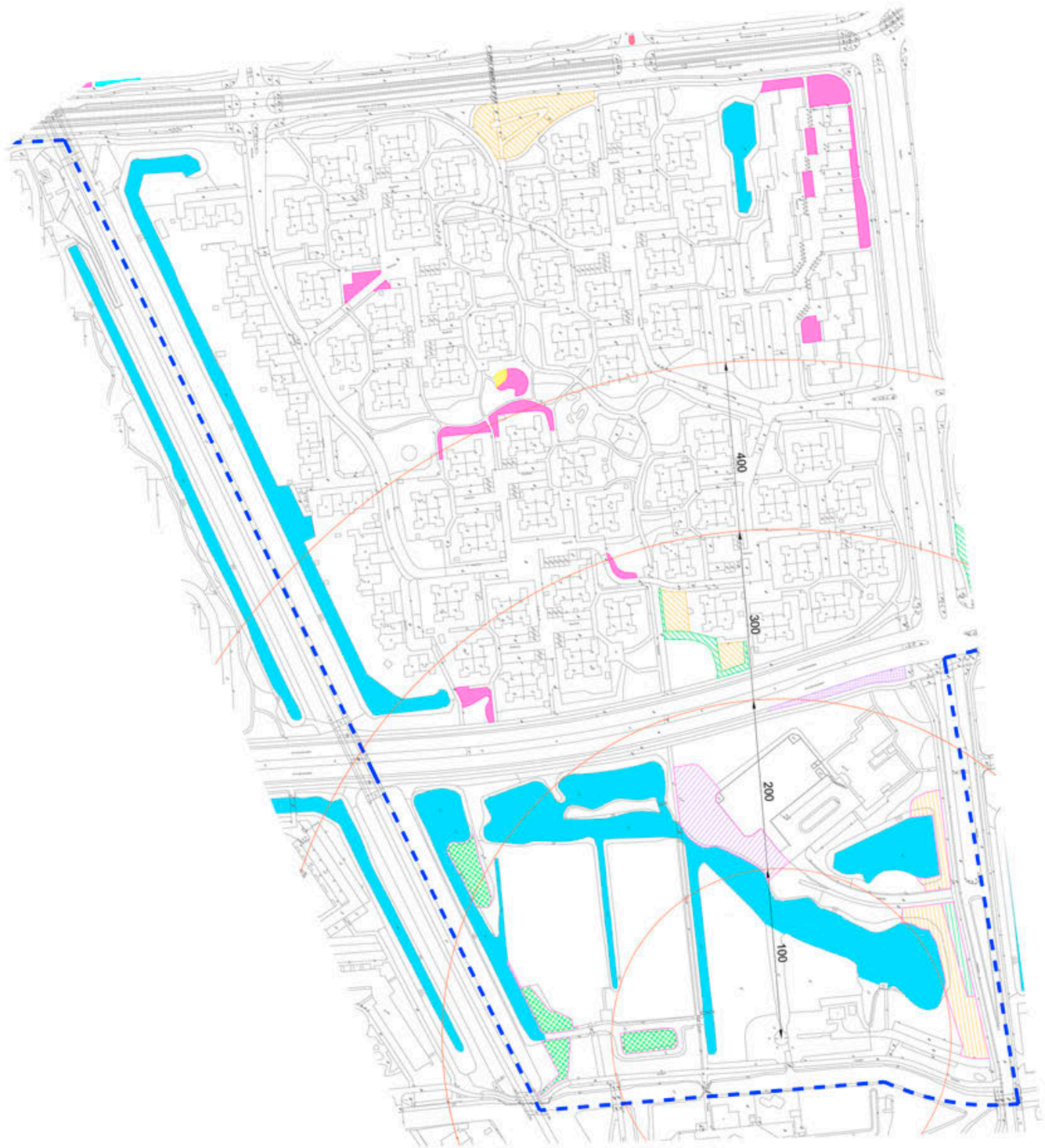
Beheerplan Essesteijn Voorburg

Dunningen en renovaties Weiden (beheermaatregelen)

Schaal	1:1000	Projectnr.	19.70602
Datum	12-11-2020	Ontwerpfase	beheer
Tek.nummer		Projectleider	JS
Formaat	A0	Tekenaar	MvO

Auteursrechten voorbehouden

Copijn
Gageldijk 4F | 3566 ME Utrecht | Tel: 030-2644333 | info@copijn.nl

LEGENDA
Dunningen

- Dunnen Bosplantsoen
- Dunnen heesters extensief
- Dunnen heesters intensief

LEGENDA
Renovaties

- renoveren gazon
- renoveren maaien extensief
- renoveren heesters extensief
- renoveren heesters intensief
- renoveren vaste planten
- renoveren rozen
- renoveren talud

LEGENDA
Omvormen

- heesters intensief omvormen naar gazon
- heesters extensief omvormen naar maaien extensief
- heesters extensief omvormen naar heesters intensief
- heesters intensief omvormen naar heesters extensief
- maaien extensief omvormen naar maaien gazon
- gazon omvormen naar hagen
- Ruigte omvormen naar hakhout

LEGENDA molenbiotoop

- molenbiotoop

Salix alba (knotwilg)
Binnen straal 100m 1x per 2 jr
terugsetten (100%)
Jaarlijks stamschot verwijderen

Salix alba (knotwilg)
Binnen straal 100-200m 1x per 2 jr
gefaseerd terugsetten (50%)
Jaarlijks stamschot verwijderen

- Hakhout
  1x in 2jr gefaseerd terugsetten (25% per keer)
  Winter 2020/2021, 2022/2023, ens.
- Dunnen Bosplantsoen max. 6m hoog,
  1x in 7jr selectief snoeien
  Bomen solitair handhaven
  2021/2022, 2028/2029, ens.
- Dunnen Heesters intensief
  1x in 7jr selectief snoeien
  Bomen solitair handhaven
  2021/2022, 2028/2029, ens.
- Dunnen Heesters extensief
  1x in 7jr selectief snoeien
  Bomen solitair handhaven
  2021/2022, 2028/2029, ens.

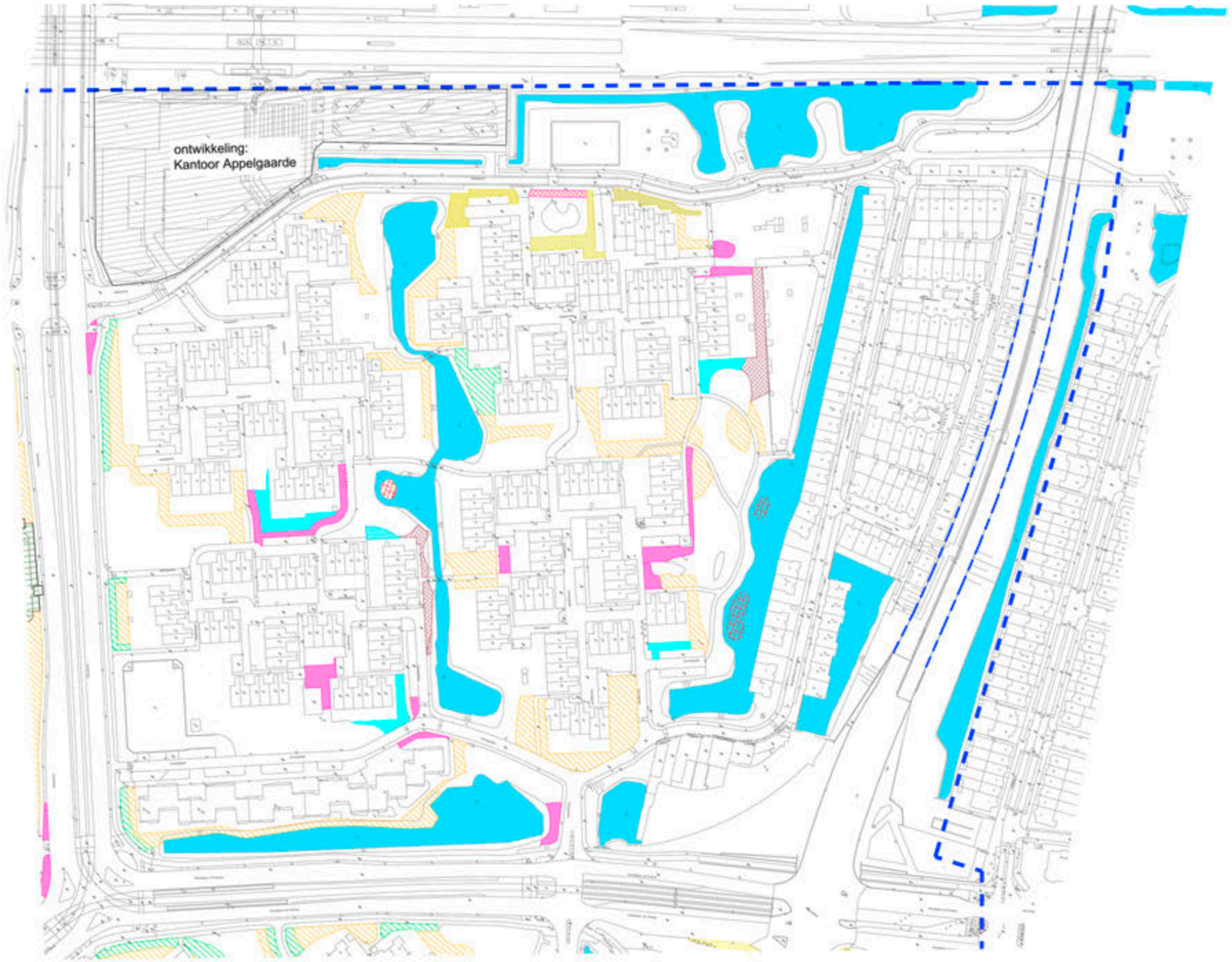
Copijn

Beheerplan Essesteijn Voorburg

Dunningen en Renovaties Tuinen (beheermaatregelen)

Schaal	1:1000	Projectnr.	19.70652
Datum	12-11-2020	Ontwerpfase	beheer
Tek.nummer		Projectleider	JS
Formaat	A0	Tekenaar	MvD
		Autocadbestand	voorbeheerplan

Gageldijk 4F | 3566 ME Utrecht | Tel. 030-2644333 | info@copijn.nl

LEGENDA
Dunningen

- Dunnen Bosplantsoen
- Dunnen heesters extensief
- Dunnen heesters intensief

LEGENDA
Renovaties

- renoveren gazon
- renoveren maaien extensief
- renoveren heesters extensief
- renoveren heesters intensief
- renoveren vaste planten
- renoveren rozen
- renoveren talud

LEGENDA
Omvormen

- heesters intensief omvormen naar gazon
- heesters extensief omvormen naar maaien extensief
- heesters extensief omvormen naar heesters intensief
- heesters intensief omvormen naar heesters extensief
- maaien extensief omvormen naar maaien gazon
- gazon omvormen naar hagen
- Ruigte omvormen naar hakhout

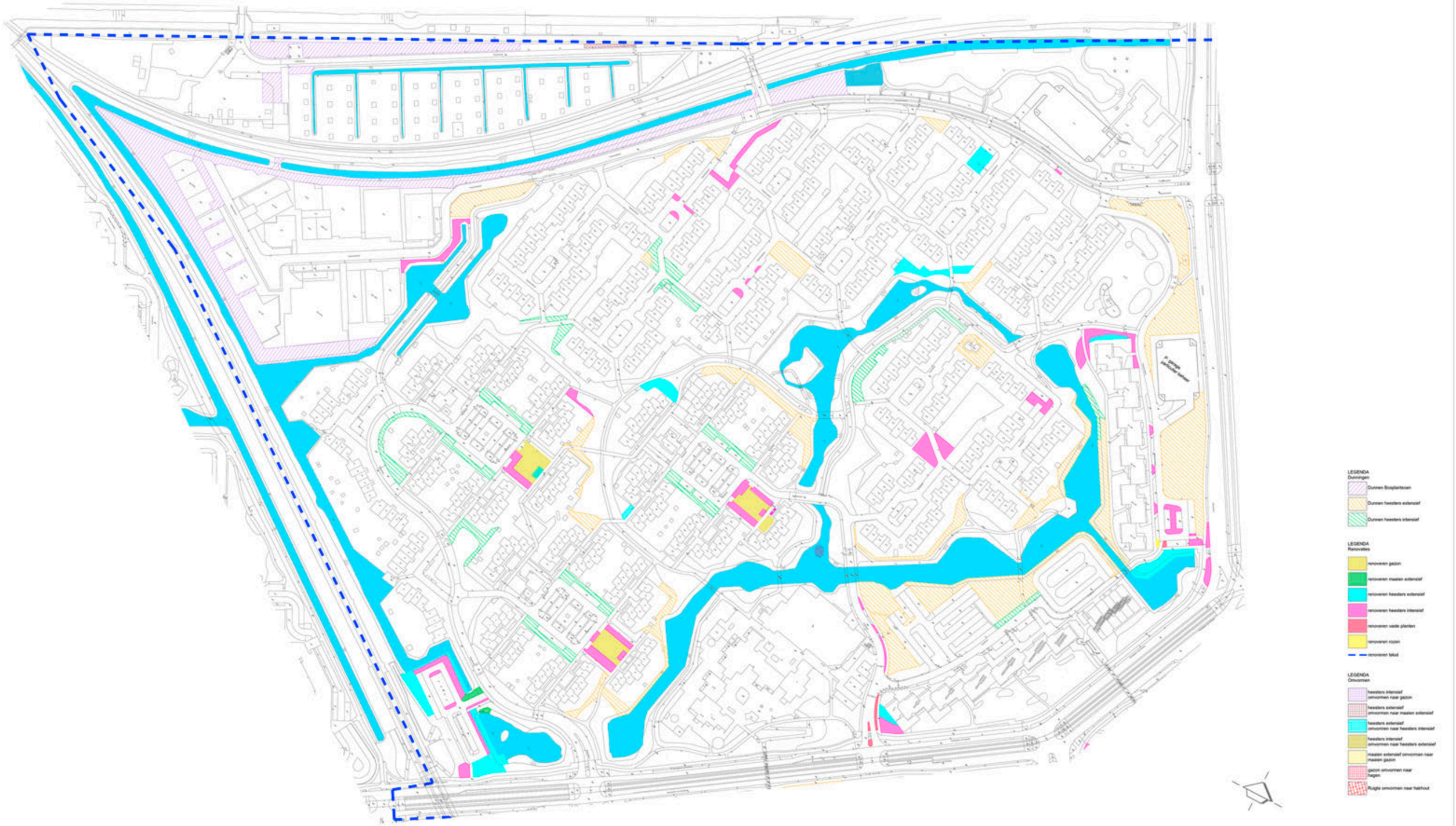
Copijn

Beheerplan Essesteijn Voorburg

Dunningen en renovaties Gaarden (beheermaatregelen)

Schaal	1:1000	Projectnr.	19.70682
Datum	12-11-2020	Ontwerpfase	beheer
Tek.nummer	-	Projectleider	JS
Formaat	A0	Tekenaar	MvD
		Auteursrechten voorbehouden	

Cageldijk 4F | 3566 ME Utrecht | Tel. 030-2644333 | info@copijn.nl

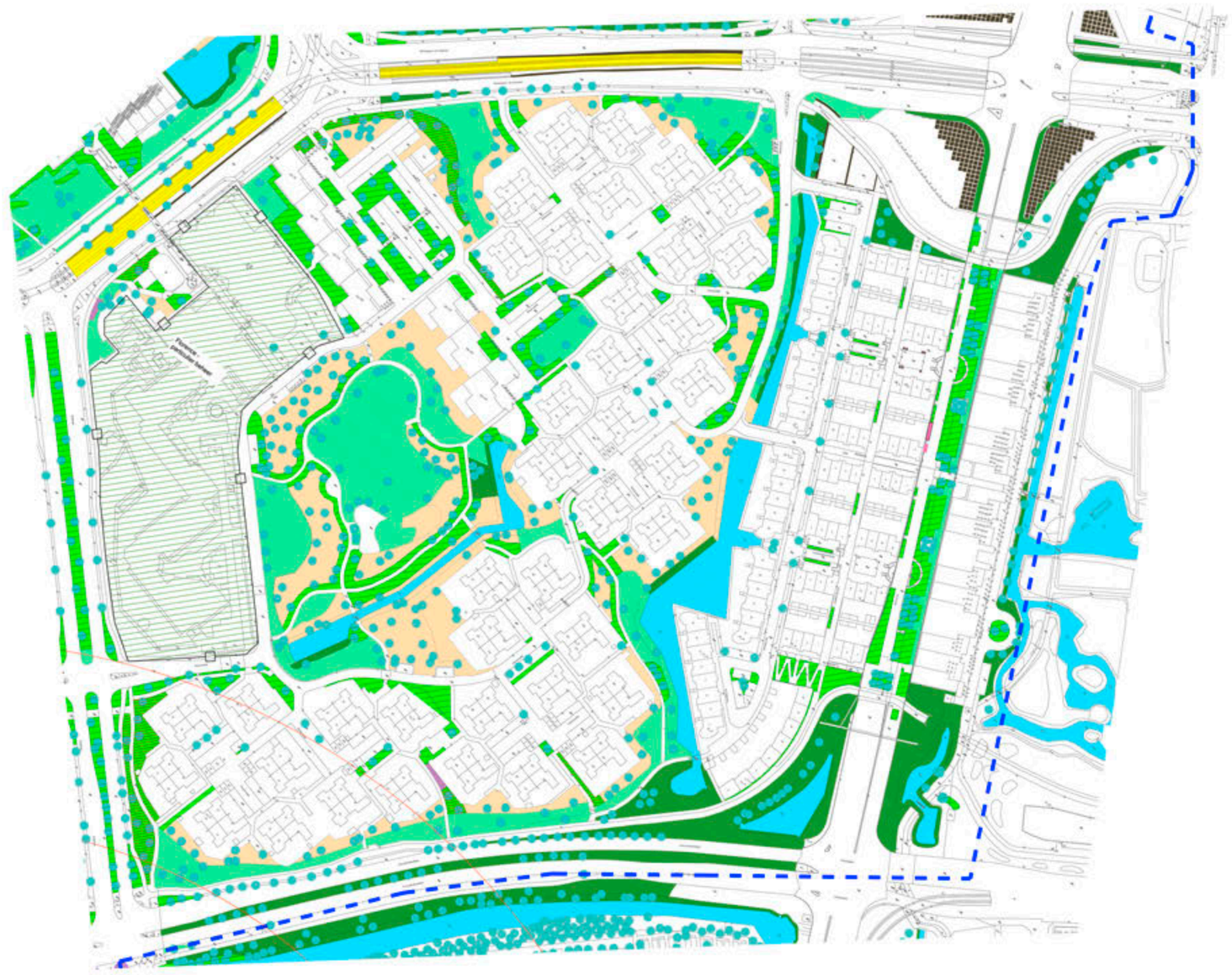

Beheerplan Essesteijn Voorburg

Dunningen en Renovaties Dreven (beheermaatregelen)

Schaal	1:1000	Projectnr.	19.70652
Datum	12-11-2020	Ontwerpfase	beheer
Tek.nummer		Projectleider	JS
Formaat	A0	Tekenaar	MvD
		Auteursrechten voorbehouden	

Copijn
TUIN- EN LANDSCHAPSARCHITECTEN
BOOMSPECIALISTEN
Gageldijk 4F | 3566 ME Utrecht | Tel. 030-2644333 | info@copijn.nl

LEGENDA
beheergroepen

- bomen
- hagen meer dan 1m
- hagen groter dan 1m
- heesters intensief lager dan 1m
- heesters intensief hoger dan 2m
- heesters extensief
- bosplantsoen
- rozen
- vaste planten
- gazon
- maaien frambaan
- maaien extensief
- maaien schapen
- adoptiegroen
- ruigte
- molenbiotoop

Beheerplan Essesteijn Voorburg
Beheergroepen Weiden

Schaal	1:1000	Projectnr.	19.70652
Datum	05-11-2020	Ontwerpfase	beheer
Tek.nummer		Projectleider	JS
Formaat	A0	Tekenaar	MvD

Auteursrechten voorbehouden

Copijn tuin- en landschapsarchitecten bosprojecten groenvoorziening

Guigenbijk 4F | 3566 ME Utrecht | Tel: 030-2644333 | info@copijn.nl

LEGENDA
beheergroepen

- bomen
- hagen meer dan 1m
- hagen groter dan 1m
- heesters intensief lager dan 1m
- heesters intensief hoger dan 2m
- heesters extensief
- bosplantsoen
- riolen
- vaste planten
- gazon
- maaien trambaan
- maaien extensief
- maaien schapen
- adoptiegroen
- ruigte
- molenbiotoop

Copijn

Beheerplan Essesteijn Voorburg

Beheergroepen Tuinen

Schaal	1:1000	Projectnr.	19.10602
Datum	16-11-2020	Ontwerptoetser	beheer
Tek.nummer		Projectleider	JS
Formaat	A0	Tekenaar	MvO
		Auteursrechten voorbehouden	

Gageldijk 4F | 3566 ME Utrecht | Tel: 030-2644333 | info@copijn.nl

LEGENDA
beheergroepen

- bomen
- hagen meer dan 1m
- hagen groter dan 1m
- heesters intensief lager dan 1m
- heesters intensief hoger dan 2m
- heesters extensief
- bosplantsoen
- rozen
- vaste planten
- gazon
- maaien trambaan
- maaien extensief
- maaien schapen
- adoptiegroen
- ruigte
- molenbeloop

Copijn

Beheerplan Essesteijn Voorburg
Beheergroepen Gaarden

Schaal	1:1000	Projectnr.	19.10602
Datum	30-11-2020	Ontwerpfase	beheer
Tek.nummer		Projectleider	JS
Formaat	A0	Tekenaar	MvO
		Autorisatie/dato voordehouder	

Gageldijk 4F | 3566 ME Utrecht | Tel: 030-2644333 | info@copijn.nl

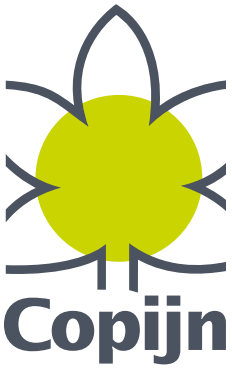

Beheerplan Essesteijn Voorburg
Beheergroepen Dreven

Schaal	1:1000	Projectnr.	19.70602
Datum	16-11-2020	Ontwerpfase	beheer
Tek.nummer		Projectleider	JS
Formaat	A0	Tekenaar	MvO
		Autorisatie/dim voorbehouden	

Copijn
TUIN- EN LANDSCHAPSARCHITECTEN
BOOMSPECIALISTEN
GEBIEDSANALYSTEN BEHEER

Gageldijk 4F | 3566 ME Utrecht | Tel. 030-2644333 | info@copijn.nl

Copijn